Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэй гарана

№ 274 (13590)
1971 оной ноябриин 19, пятница

Сэн 2 мүнгэн

ЭКОНОМИКО ХҮГЖӨӨЛГЫН ШУХАЛА АСУУДАЛ

...ронойнгоо баялигуудые, үйлэдбэриин бүхы арга боломжонуудые арьбадхаха, ашагтай hайнаар хэрэглэхэ тээшэ ...э экономикые хүгжөөлгын гол ёho болоно. Совет засагай тогтоодhон түрүүшын жэлнүүдтэ В. И. Ленин арад зоной болохо газар дайдаяа, тэрэнэй ашагта малтамал..., талха тарья, фабрика, транспорт, ажалай зэр зэмсэг, зөөри сэсэгы мэтэ гамнан хамгаалхые, зүбөөр ашаглаха ...hэн.

...унис парти В. И. Ленинэй захяа заабари бэелүүлжэ, ...аа хуби гэжэ тоолодог байгаа, тоолоошье. Алмалта ... гурим социалис экономикые улам саашань хүгжөөхэ ... баялигые арьбадхаха, тингэжэ арад зоной ... эрилтэ хангаха хэрэгтэ зорюулагдана.

...эриин сагай минута бүхэндэ, түүхэй эдэй, түлшэ ... бүхэндэ, машинын деталь бүхэндэ, мүнгэн зөөриин ... бүхэндэ хандажа hурaa hаамнай, манай орон бүри хүсэ ... бии болохо, коммунизм тээшэ дабшалтамнай бүри түргэн ... гэжэ Л. И. Брежнев багша В. И. Ленинэй 100 жэлэй ... суглаан дээрэ хэлэhэн юм.

...материал, металл, мүнгэ зөөри, ажалай хүсэ, байгаа... баялиг нөөсэ хэрэглэлгые hайжаруулха гэhэн эрилтэ ... бүри хурсаар табигдажа байна.

...тухай КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй ... ВЦСПС-эй, ВЛКСМ-эй ЦК-гай ажалшадта хандаhан ... хэлэгдээ. Ажалшад энэ бэшэгые hайшаан дэмжэжэ ... арьбалалтын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэл дэлгэрүүлхэ ... хаанагүй ябуулагдажа байгаа энэ тэмсэл экономикын ... талаараа шухала удха шанартай байхаhаа гадна, хамтын ... коммунис ёhоор хандахаар ажалшадые хүмүүжүүлхэ асуудалда аргагүй нүлөө ехэтэй гээшэ.

...арьбалалта хэхэ гүрим наринаар сахиха бүримнай ...бүтээн гаргагдана, хамтымнай баялиг арьбадхагдана. Продукци үйлэдбэрилхэдээ, материалай гаргашые ... процентээр бага болгоо хада, оронойнгоо арадай ... 3—4 миллиард түхэригээр ургаха ... гэжэ ... XXIV съезд дээрэ тэмдэглэгдэhэн байна.

...ликымнай ажалшад бүгэдэ энэ тэмсэлдэ хам ... Коллектив бүхэн үйлэдбэриингөө арга боломжо ..., бага гаргашатайгаар ехэ продукци үйлэдбэрилхэ ... тодорхойлоо. Тингэжэ материал, металл, электрын элшэ хүсэ, түлишэ гамтайгаар хэрэглэхэ, продукциин ... hайжаруулха, бии байгаа түхеэрэлгэ, техникэе бүтээсэтэйгээр ашаглаха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ зорилго урдаа ... амжалтатайгаар бэелүүлжэ эхилээ.

...заводой коллектив үйлэдбэриингөө ... хоорондоо холбоотой олон хэмжээ ябуулжа бэелүүлжэ байна. ... научно-техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхэ ... эрдэм ухаанай үндэhөөр эмхидхэхэ хэдэн түсэб ... Хүдэлмэришэд урлан наряжуулгын ажалда эдэбхи ... хабаадалсажа, үйлэдбэриин шухала асуудал шиидхэхэдэ ... арьбалалтын түлөө тэмсэл ... hайн үрэ дүн туйлагдаа. Наймаалагдаhан нэгэ түхэриг продукцида гаргаша 15,8 мүнгөөр хямдаруулжа, ... продукци ... ашаар ехэ олзо доход абтадаг болоо. Энэ жэлэй ... фонд нэмээ.

...хүдэлмэришэд ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ гэжэ ... Хэрэгтэй болохо хэрэгсэл, материалаа эртэнhээ ... Хүдэлмэриишэн бүхэнэй бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга хараа... Урлан наряжуулгадаа үнэтэ олон дурадхал ... Эдэбхитэйшүүлэй нэгэн Анатолий Щепиной ... заводто ехэ аша туhатай байба. Тэрэ хабтагай түмэр ... карта зохёохо дурадхал оруулаа. Тэрэнь үйлэдбэрлэгдэжэ, 30 тонно булад шудхалаа, мүнгэн ...ходо, 5880 түхэриг мүнгэ арьбалха арга олгоо. ...дукциин шанар hайжаруулха гэжэ бүхы коллективэй ...то hайн үрэ дүн үгөө хамнай. Ашаглалгада найдамтай, hайн, эрхим шанарай Гүрэнэй тэмдэгтэ хүртэhэн ...двигательнүүдые бүтээдэг болоhоной ашаар энэ завод ...ажахыда 1,5 миллион түхэригэй олзо доход үгэнэ гээ... ...малта арьбалалтын түлөө бүхэсоюзна харалгын тү... ...шатын үедэ заводой коллектив 248 мянган түхэригэй ..., 10,7 мянган түхэригэй электрын элшэ хүсэ, 35,8 ...түхэригэй салин алмаhан байна.

...ын үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ зорилгоёо зарим коллективүүд муу бэшээр бэелүүлнэ. Хүдэлмэ... бүхэнэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, арга боломжо... хүсэдөөр хэрэглэхэ хэмжээн Онохойн модоной комби... хараалагданхай. Түмэр замай Улаан-Үдын отделениин ...ивүүд эдэбхи үүсхэл гарган ажаллана. Улаан-Үдэ... локомотивна депогой машинистнүүдэй электрын элшэ ...лишэ гамтайгаар хэрэглэхэтэй хамта локомотивуудые түргэнөөр жолоодон ябуулха үүсхэл бусад депонуудта ...дээ. Кижа станциин коллектив вагонуудай миин байха ...нэгэ часаар хороожо, арадай ажахын элдэб ашаа болзор... урид ашажа ябуулха хэрэгтэ өөhэдынгөө туhа нэмэри... Нарин сэмбын, ноохо сэбэрлэн угаадаг фабриканууд, «Теплоприбор», Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй бусад зарим коллективүүд алмалта арьбалалта хэhэнэй ...илээн ехэ нэмэлтэ продукци үйлэдбэрилхые хараалан... Улаан-Үдын авиазаводой инженерно-техническэ хүдэлмэ...дэй жэшээгээр олон предприятиин инженер, технигүүд ажал оньhожоруулха үнэтэ дурадхалнуудые үйлэдбэри... оруулжэ, өөhэдынгөө абадаг салин хүлhэ алмаха аргэ ... байна.

...алта арьбалалта хэхэ арга боломжо предприяти, орга... бүхэндэ бии. Энэ асуудалда гүрэн түрын, эзэн ёhоор ... шухала. Харин ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, ехэ про... бүтээн гаргаха тэмсэл зарим газарта ёhотой hайнаар ...гаагүй зандаа. Барилгын организацинууд барилгын ша... ...аруулха, өөрынь үнэ хямдаруулха арга боломжонуу... ...дөөр хэрэглэнэгүй. «Забайкаллес» комбинадай олон ...ятинуудай технико-экономическа үрэ дүнгынь бирагүй ... Трактор, автомашина бүтээсэтэйгээр хэрэглэгдэнэгүй, ... ехэ сагта миин байлгагдана.

...д зоной материальна, культурна байдал hайжаруулха ... партиин XXIV съезд баталан абаа. Съездын шиидхэ... зорилгэсhон ажалшад табан жэлэй түсэбые болзорhоонь ... дүүргэхэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эдэбхи үүсхэл ... Арга боломжонуудаа, бии байгаа нөөсэ баялигуудаа ...лэй аша туhада зорюулха, материал, металл, элект... ...хүсэ арьбалха гэhэн тэмсэл улам үргэдэжэ бай... Энэ тэмсэлэй үедэ дэмжэн абамаар, hайшаамаар олон ... гаргагдана, үнэтэ дурадхал оруулагдана. Тэдэниие саг ...бөорхо, дэмжэхэ шухала.

КПСС-эй обкомдо, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Зэдын аймагай совхозуудай хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй 1972 ондо газар тарьялангай талаар абаhан социалис уялгануудай тухай

1972 ондо газар тарьялангай талаар дэшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые бэедээ даажа абаhан Зэдын аймагай совхозой хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй үүсхэлые КПСС-эй обкомой бюро, БурАССР-эй Министрнүүдэй Совет hайшаан дэмжэбэ.

Ороохо тарьянай, тэжээлэй ургамалнуудай болон сабшалангай ногоонной ургаса дээшэлүүлхэ, газар тарьялангай талаар түсэбтэ даабаринуудые болон социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө совхозуудай хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй дунда дэлгэрүүлхэ тухай партиин обком болон республикын Министрнүүдэй Совет КПСС-эй райкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, колхоз болон совхозуудай партиин организацинуудые болон хүтэлбэрилэгшэдые уялгалаа.

Газар тарьялангай продуктнуудые абалгые ба гүрэндэ худалдахые ехэдхэхэ талаар колхоз болон совхозуудай коллективүүдэй абаhан социалис уялганууд дүүргэгдэхэ тухай материалнуудые саг ургэлжэ толилжо байхые республиканскэ болон аймагуудай газетэнүүдэй редакцинуудта, БурАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй телевидени болон радио-дамжуулгын комитет энэ тогтоолоор уялгалагдаа.

1972 ОНДО ГАЗАР ТАРЯАЛАНГАЙ ТАЛААР ЗЭДЫН АЙМАГАЙ СОВХОЗУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ, КОЛХОЗНИГУУД БОЛОН ХҮДӨӨ АЖАХЫН МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ АБАҺАН

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

Бидэнэр, Зэдын аймагай механизаторнууд болон таряашад, луговодууд болон мелиораторнууд, кукурузашад, колхоз, совхозуудай, аймагай уhалууриин системэнүүдэй управлениин мэргэжэлтэд болон хүтэлбэрилэгшэд, аймагай зүблөөндэ сугларжа, газар таряалангаар хүдөө ажахын жэлэй дүн согсолжо, юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонуудаа тодорхойлhон байнабди. Аймагай колхоз, совхозуудай таряалан, сабшалан дээрэ ажаллажа байhан хүнүүд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэриие бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ, шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ газар таряалангай талаар хараалагдаhан түсэб болон абтаhан социалис уялгануудаа бэелүүлхэ талаар зарим тэды амжалта туйлаа гэжэ бидэнэр баяртайгаар тэмдэглэнэбди. 1971 ондо аймаг дотор түсэбэй ёhoop 10,9 центнер, уялгаараа 11 центнер таряа гектар бүриhөө абаха байгаад, тэрэнээ 13,4 центнертэ хүргэжэ, бүхыдөө түсэбэй ёhoop 657 мянган, уялгаараа 700 мянган центнер таряа хуряаха байгаад, тэрэнээ 707 мянган центнертэ хүргэhэн байнабди. Гүрэндэ таряа худалдаха түсэб 34 мянган центнерээр үлүүлэгдээ. Ерэхэ жэлэй ургасада хүсэд хүрэхэ үрэhэ, хүрэнгэ хаагдаа, мал ажалда 278 мянган центнер таряа үлөөхэ түсэбтэй байгаа hаа, тэрэ 300 мянган центнертэ хүргэгдөө.

Ороохо тарьянай ургаса дээшэлүүлхэ талаар колхоз, совхозуудай дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз эрхимлэжэ, гектар бүриhөө 17 центнер ороохо абаhан байна. Бүри баян ургаса түрүү тракторно-таряан ажалай бригаданuудай механизаторнууд туйлаhан байна. Жэшээнь, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Ленинэй орденто В. П. Каленовой хүтэлбэрилдэг 1-дэхи бригадынхид гектар бүриhөө 20 центнер таряа ургуулжа абаа. «Мир» колхозой В. Л. Усовай ударидадаг 3-дахи бригадын коллектив гектар бүриhөө 22,6 центнер таряа хуряажа абанхай. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Социалис Ажалай Герой Е. П. Бутаковой хүтэлбэрилдэг 1-дэхи бригадынхид гектар бүриhөө 19,5 центнер таряа абаhан байна.

Юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ баян ургаса туйлаха хэрэгтэ «Заречный» совхозой тракторист А. А. Симоненко, Борьёогой совхозой — В. М. Горюнов, — «Мир» колхозой — Я. Е. Самойлов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой луговод С. Ф. Таракановский болон бусад ехэ хубитаяа оруулаа. Таряа хуряалгын үедэ Борьёогой совхозой комбайнер Д. Г. Саттаров, «Заречный» совхозой — А. Ф. Гаськов, Ториин совхозой — Д. В. Вампилов, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхозой — Ч. Ж. Бубеев болон бусад шалгаржа гараа. Таряа хуряалгын үедэ аймаг, республика дотороо социалис мүрысөө үүсхэhэн Ленинэй орденто Борьёогой совхозой механизаторнууд эмхи hайнтайгаар ажаллажа, эртын ороохото ургамалнуудые хүдэлмэриин 15 үдэртэ хуряажа абаха гэhэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэhэн байна.

Хүдэлмэриингөө эдэ hайн талыень тэмдэглэхэ зуураа, ажалдамнай хэрэглэгдээгүй нөөсэ, арга боломжонууд үшөөл ехэ бии, газар таряалангаа hайнаар эрхилхэ, сабшалан, таряалангай ургаса дээшэлүүлхэ талаар алдуу эндүү, дутагдалнууд бии гэжэ бидэнэр мэдэрнэбди. Мүнөө үедэ шэнэ ургасын түлөө тэмсэжэ захалаад байхадаа, бидэнэр бии байгаа арга боломжонуудаа бүрин элсүүлжэ, газар таряалангаа саашадань hайнаар эрхилжэ, техникэеэ, үтэгжүүлгэеэ, мүнгэ зөөриеэ hайнаар ашаглажа, газар таряалангай талаар юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлдэ тогтоогдоhон түсэбтэ даабариие үлүүлэн дүүргэхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабаряа гаргахабди. Энэ зорилгоор 1972 ондо иимэ социалис уялгануудые бэедээ даажа абанабди гэбэл:

1. Гектар бүриhөө 11,2 центнер таряа ургуулха түсэбтэй байбал, тэрэнээ адагынь 13 центнертэ хүргэхэ, гектар бүриhөө 200 центнер кукурузын набша намаа, 300 центнер куузику, 18 центнер зелёнко, 12 центнер сабшалангай үбhэ абахабди. Зарим ажахынууд, бригаданууд ороохо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай, үбhэ ногооной бүри баян ургаса абаха гэжэ шиидэнхэй. Жэшээнь, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд гектарай 16 центнер таряа, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой — 16,2 центнер, Е. П. Бутаковой бригада — 19,5 центнер, В. П. Калёновой — 20 центнер таряа, С. Ф. Таракановскиин луговодуудай звено гектарай 28 центнер үбhэ ургуулха гэhэн уялга абаа.

2. Бүхы аймагаараа 720 мянган центнер таряа хуряажа, гүрэндөө 115 мянган центнерыень худалдаха гэхэ гү, али түсэбhөө үлүү 33 мянган центнер таряа тушааха; ниитын малда хүсэд хүрэхэ ороохо таряа үлөөхэ.

3. 280 мянган центнер сабшалангай үбhэ, 250 мянган центнер зелёнко, 80 мянган тонно силос, 5 мянган тонно сенаж, 800 тонно ногооной гурил, 21 мянган тонно куузику бэлэдхэжэ абаха.

Хараалhан эдэ зорилгонуудаа бэелүүлхын тула эмхидхэлэй, агротехническэ болон бусад иимэ хэмжээнүүдые абаха гэбэл:

1. 1972 оной февралиин 1 хүрэтэр үрэhэнэй таряае тарилгын шанарта хүргэжэ дүүргэхэбди, тэрэнэй 60 процентhээ бага бэшыень I-II классай шанарта хүргөөд, шэниисынгээ үрэhэ бүхыдэнь томо жэжээрнь илгажа тарихабди;

2. 1972 оной ургасада хэрэглэгдэхээр 120 мянган тонно нагшэбхэ үбэлдөө, хабартаа зөөжэ тараахабди, тэрэнэй 45 мянган тоннонь таряаланда, 75 мянгань сабшаланда хэрэглэгдэхэ; 1850 гектар үтэг хэгдэхэ; ороохо таряанай болон тэжээлэй ургамалнуудай 400 гектарта, сабшалангай 600 гектарта минеральна үтэгжүүлгэ оруулагдаха;

3. Уhалууриин газарые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ, хабартаа 3 мянган гектар таряалан саг сооньуhалха, мүн 6 мянган гектар сабшалан хэдэн удаа ундалуулха;

4. 1972 оной февралиин 23 хүрэтэр трактор болон хабарай тарилгын бусад техникые заhабарилга дүүргэхэ, мүн июниин 1 хүрэтэр силос болон үбhэ хуряаха техникэ, августын 1 хүрэтэр — таряа хуряалгын техникэ заhабарилга захадаа гаргагдаха:

5. Бүхы трактор болон комбайнуудаа механизаторнуудаар хүсэлдүүлхэбди. Тэрэнэй түлөө механизаторнуудай бүгэдэ ниитын hуралсалда 90 хүниие, СПТУ-да 170 хүниие, тэрэ тоодо 20 басагад-механизаторнуудые hургажа, бүхы тракторист-машинистнүүдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ, hуралсал, шалгалта үнгэргэхэ, 40 жолоошодые hургажа гаргахабди;

6. Ерэхэ жэлдэ 700 гектар куузикугай тарилгын 130 гектарыень рассада hуулгажа тарихабди;

7. 1972 оной хабарай тарилгые агротехническэ дээдэ хэмжээндэ эрхим болзорто үнгэргэжэ, ургасын хойноhоо hайнаар харууhалхабди;

8. Һаалиин оньhожоруулагдамал томо 10 фермын дэргэдэ олон жэл хэрэглэгдэжэ hайжаруулагдаhан бэлшээри байгуулха хэмжээн абтаха. Энэ бэлшээри ашаглатараа ногоон конвейертэ хэрэглэгдэхэ тарилга хэгдэхэ байна:

9. Ногооной гурил болон сенаж ехээр хэжэ абахын, мүн АВМ-0,4 агрегадуудые дүүрэн хүсөөрнь хэрэглэхын тула адагынь 10 мянган гектар горох-обёосой холисо тарихабди;

10. Сабшалан дээрэ иимэ, эды шэнээн хүдэлмэри хэгдэхэ гэбэл 1.700 гектар үндэhөөрөө hайжаруулагдаха, 9 мянган гектар сабшалан шулуу шохойhоо, шабар шабхаhаа сэбэрлэгдэжэ, 4 мянган гектар сабшалан борнойлогдохо, хүрьhэниинь соологдохо;

11. Тэжээл бэлэдхэхэ, хадагалха, түрүү технологи үргэнөөр нэбтэрүүлхэбди, ажахы бүхэндэ сенаж хэхэ бетоноор ханалагдаhан 4—5 траншей бэлэдгэхэ;

12. Ороохо сэбэрлэхэ хүдэлмэриие оньhожоруулхын тула мүнөө бии байгаа 10 тоогhоо гадна, оньhожоруулагдамал «ЗАВ-10», «ЗАВ-20» түхеэрэлгэнүүдые тодхоhон 6 тоог шэнээр барижа, ороохо агаараар үлеэлгэжэ хатааха 20 түхеэрэлгэ тодхохобди;

13. Бүдүүн тэжээл жэжэлжэ, таряа талханай зүйл бутаруулжа, хуурай тэжээлэй холисо хэхэдэ аша үрэ ехэтэй гэжэ Ториин совхозой дүй дүршэл харуулжа үгөө. Тиимэhээ ажахы бүхэндэ нэгэ газар тиимэ холисо хэдэг боложо, хэмэл hү бэлдэхэ цехүүдые түхеэрхэбди;

14. Хээрын хүдэлмэриин үедэ механизаторнуудай культурно-ажаhуудалые hайжаруулха зорилгоор эдеэлхэ газартай, улаан булантай, угаалдаха душ тодхоhон нүүдэл болон нэгэ газарта байха полевой стануудые түхеэрхэбди.

15. Ургаса хуряалгада эртээнhээ бэлдэжэ, ажалаа hайнаар эмхидхэхын, комбайн болон автомашинануудые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын, техникэеэ хэрэгтэй газартань олоор табихын, машинануудай хойноhоо техническэ харууhалга саг соонь, hайн шанартайгаар хэхын тула хуряалгын техникые имагтал бүлэг бүлэгөөр хүдэлгэхэ арга хэрэглэхэбди.

Хүдөө ажахын шэнэ жэлдэ орожо байха үедөө аймагаймнай таряалан ба сабшалан дээрэ ажалладаг бүхы хүнүүд энэ үедэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр, бүри шэн зоригтойгоор ажаллаха байха гэжэ бидэнэр этигэнэбди. Энээндэмнай бригада, звено дотор — механизаторнуудай, луговодуудай, кукурузашадай, куузику ургуулагшадай, мелиораторнуудай хоорондо эмхидхэгдэhэн, ажахынууд дотор — бригада, звенонуудай дунда дэлгэрhэн. аймаг дотор — колхоз болон совхозуудай хоорондо дэлгэрhэн аша үрэ ехэтэй социалис мүрысөөн бидэндэ туhалха байха. Республика дотороо аймагуудай хоорондо иимэ аша үрэтэй мүрысөө эмхилхэхэ тон шухала гэжэ тоолоод, бидэнэр хүршэ Сэлэнгын аймагай колхоз болон совхозуудай таряалан, сабшалан дээрэ ажалладаг механизаторнуудые. бүхы ажалшадые мүрысөөндэ урижа, юhэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбтэ даабариие газар таряалангай талаар амжалтатайгаар дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхые хүсэнэбди.

ХҮНДЭТЭ НҮХЭД! Ороохо таряанай болон тэжээлэй ургамалнуудай, сабшалангай үбhэ ногооной баян ургаса абахын түлөө, газар таряалангай талаар түсэбтэ даабари болон социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсохые республикынгаа бүхы механизаторнуудые, луговодуудые, кукурузашадые, куузику ургуулагшадые болон мелиораторнуудые халуунаар уряалнабди. Табан жэлэйнгээ хоёрдохи жэлые республикын хүдөө ажахын саашанхи хүгжэлтын жэл болгоёл. Иимэ эрилтэ КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүд табина ха юм.

Социалис эдэ уялганууд Зэдын аймагай механизаторнуудай, луговодуудай болон газар таряалангай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, нэгэн дуугаар баталагдан абтаhан байна.

Семён Андриянович Еранский «Улаан Оронго» колхоздо 20 жэлэй туршада механизатораар хүдэлжэ байнхай. Дүй дүршэлтэй, ажалша бүхэриг тракторист жэл бүри ажалай үндэр үрэ дүнгүүдые туйладаг юм. Байгша ондо Семён Андриянович ажахы соогоо зөөлэн хахалалгаар түрүү hууринуудай нэгые эзэлээ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

...й ОБОРОНЫН ...ЭЙ АМАРШАЛГА

...тэмдэглэгдэжэ байгаа ... сэрэгүүдэй ба артил...эй дашарамдуулан, ...оборонын министр, Со...Союзай Маршал А. А. ...Совет Армиин ба Флодой ..., тэрэ тоодо ракетчи... ...артиллеристнүүдые, ...промышленностиин бү...рэншэд, инженернүүд ...үүдые халуунаар амар...

...сэрэгүүдэй ба артил...эй хүндэлэлдэ зо... ноябриин 19-дэ Москва...р 20 часта манай Эхэ ...элэл — баатар-хото Мос...ва республиканууддай ...дтэ, баатар-хотонууд: ..., Волгоград, Севасто...поль ба баатар-хэрэм ...айндэрэй фейерверк хэ...гдэхэ.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

УУЛЗАЛГЫН БАЙШАНДА САЙЛАЛГА БОЛОБО

Сомалиин Демократическа Республикын Верховно революционно Соведэй Президент генерал Мохамед Сиад Барре ноябриин 17-до уулзалгын байшан соо сайлалга эмхидхэ.

Тус сайлалгада СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Д. С. Полянский болон бусад тушаалтад хабаадаба.

Сомалиин талаhаа Президентые үдэшэжэ ерэлсэhэн гүрэнэй ажал ябуулагшад, Сомалиhаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Ахмед Мухамед Аден байлсаа.

Хани халуун оршон байдалда үнгэрhэн сайлалгын үедэ Мохамед Сиад Барре, А. Н. Косыгин тобшоор үгэнүүдые хэлэбэ.

(ТАСС).

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ КОМИССИНУУДТА

РСФСР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ комиссиин, hалбаринуудта хабаатай комиссинуудай, залуушуулай хэрэг эрхилхэ ба байгаали хамгаалха комиссинуудай түлөөлэгшэдэй хамтын зүблөөн ноябриин 17-до Москвада болобо.

РСФСР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэбэй ба республикын арадай ажахые 1972 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй проектнүүд тухай элидхэл РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Госпланай түрүүлэгшэ К. М. Герасимов хээ. Тэрэшэлэн РСФСР-эй 1972 оной гүрэнэй бюджедэй проект тухай, РСФСР-эй 1970 оной гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай Россин Федерациин финансын министр И. И. Фадеевэй элидхэл соносхогдобо.

Партиин XXIV съездэ КПСС-эй ЦК-гай хэhэн тоосоото элидхэлэй, ЦК-гай тоосоото элидхэл тушаа съездын резолюциин ба директивэнүүдэй эрилтэнүүд шэнэ табан жэлэй түсэбэй проект дотор үндэhэн болгогдонхой. Түсэбөөр, бюджедээр хараалагдаhан даабаринууд Россин Федерациин арадай ажахын бүхы hалбаринуудые саашадань хүгжөөлгэдэ зорюулагдана.

Табан жэлэй түсэбэй ба бюджедэй проектын тус тус бүлэгүүдые даб дээрэ хаража үзэхын тула, СССР-эй Верховно Соведэй түсэблэлгын-бюджетнэ, hалбаринуудта хабаатай комиссинуудай, залуушуулай хэрэг эрхилхэ ба байгаали хамгаалха комиссинуудай гэшүүдhээ бүридүүлэн, бэлэдхэл хэхэ хамтын комиссинууд бии болгогдоhон, баталагдаhан байна.

Хамтын зүблөөндэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. П. Нешков, РСФСР-эй Министрнүүд, РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, республикын бусад түбэй албан зургаануудай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд хабаадаа.

Бэлэдхэл хэхэ бүхы комиссинуудай зүблөөнүүд тэрэл үдэртөө болобо. Эдэ комиссинууд РСФСР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэбэй, Россин Федерациин арадай ажахые 1972 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбэй, РСФСР-эй 1972 оной гүрэнэй бюджедэй проектнүүдэй тус тус бүлэгүүдые зүбшэн хэлсэжэ эхилээ.

ОМСК — ОРДЕНТО ХОТО

ОМСК. (ТАСС). Табан жэлэй түсэбэй даабаринуудые дүүргэхэ хэрэгтэ, илангаяа нефтехимч ба машина бүтээлгэ хүгжөөлгын талаар, ажалшадайнь амжалтануудые туйлаhанай түлөө үгтэhэн Ажалай Улаан Тугай орден Омск хотодо ноябриин 17-до барюулагдаа. КПСС-эй Омско городской комитедэй, городой ажалшадай депутадуудай Соведэй хамтын заседани дээрэ орден барюулагдаба.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг баталан абаа.

СОВЕТ ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ҮДЭРНҮҮД

ПРАГА. ТАСС-ай корр. Б. Кравский ингэжэ дамжуулба: Совет эрдэм, техникын үдэрнүүд Прагада ноябриин 17-до эхилээ. Ю. Фучигай нэрэмжэтэ Соёлой ба амаралтын паркдахи Съездүүдэй ордон соо эдэ үдэрнүүдые нээлгэдэ КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй Правительствын Түрүүлэгшэ Л. Штроугал ба бусад чехословак хүтэлбэрилэгшэд ерээ. Совет эрдэм, техникын үдэрнүүдтэ хабаадахын тула СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, Эрдэм ба техникын талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ В. А. Кириллин, мэдээжэ совет эрдэмтэд ба мэргэжэлтэд ерэнхэй.

СОВЕТ ПАВИЛЬОНОЙ АМЖАЛТА

ЛИМЭ. (ТАСС). Эндэ нээгдэhэн Номгон далай шадархи оронуудай хабаадаhан уласхоорондын долоодохи яармаг дээрэ совет павильон ехэ амжалта туйлаа. Тэрэнэй залнуудта табан үдэрэй турша соо 100 мянга гаран хүн орожо хараба. Яармагта ерэhэн хүн бүхэн хоёр мянга гаран экспонадуудыень, тэрэ тоодо сутай «Луноход-1» аппарадые харахын тула совет павильондо орохо гэжэ оролдоhон болоно.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ҮЙЛЭДБЭРЕЭ БОЛБОСОНООР ЭРХИЛХЫН ТҮЛӨӨ

Мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг манай комбинат гансашье республика соогоо бэшэ, харин орон соогоо мэдээжэ предприятинуудай тоодо оронхой. Олон тоото хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэришэдһээ бүридэдэг коллектив энэ хабар Москваһаа ехэ баяртай мэдээсэл абажа, үнэн зүрхэнһөө баясаһан байгаа. Тэрэ мэдээсэлынь СССР-эй ой модоной, модо болбосоруулгын промышленностиин министерствын, профсоюзай ЦК-гай зүгһөө ерэһэн юм. Үйлэдбэреэ болбосон һайнаар эрхилдэг болоһонойнь, хүдэлмэришэд болон алба хаагшадайнгаа ажаллаха газарые хүнгэдхэн элүүржүүлһэнэйнь, санитарна талаар хангалтые һайжаруулһанайнь түлөө манай Буряадай мебель бүтээдэг, модо болбосоруулдаг комбинадта «Үйлэдбэреэ болбосон һайнаар эрхилдэг коллектив» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоһон юм.

Иимэ хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула предприятиимнай коллектив илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ үйлэдбэреэ оньһожоруулха талаар горитой ажал хэһэн байна. Энэ асуудал комбинадай дирекциин, профсоюзна организациин саг үргэлжэ анхаралда абтанхай байгаа.

Үйлэдбэреэ болбосон һайнаар эрхилэнгүйгөөр, хүндэ хүшэр ажалаа оньһожоруулангүйгөөр, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, орёо бэрхэ зорилгонуудые шиидхэхэнь бэрхэтэй гэжэ манай коллективэйхид һайн ойлгожо байгаа. Тиимэһээ үнгэрэгшэ наймадахи табан жэлэй туршада, илангаяа һүүлшынь хоёр жэлэй туршада үйлэдбэреэ болбосон һайнаар эрхилхэ талаар эндэ эмхидхэлэй ехэ ажал хэгдэһэн байна.

Наймадахи табан жэлэйнгээ даалтабари болзорһоонь урид дүүргэхэ, үйлэдбэреэ болбосон һайнаар эрхилдэг болохын тула эмхидхэлэй хүдэлмэри үргэдхэхэ ажалые нэгэн доро шиидхэхэ шухала байһан юм.

Коллективэй үмэнэ табигдаһан эдэ бүхы зорилгонуудые бэелүүлхын тула комбинадай бригада, цех бүхэндэ социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ һэн.

В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо, партиин XXIV съездэ зорюулагдаһан мүрысөөнүүдтэ хабаадалсахадаа, манай коллективэйхид дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые нэгэнтэ бэшэ абаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ партийна, профсоюзна комитедэй, дирекциин зүгһөө энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдадаг боложо, тэрээнэй ябаса тухай хүдэлмэришэдтэ саг соогоо мэдээсэгдэдэг, бүри тусхай дүн гаргагдадаг болоһон юм.

***

Комбинадай партийна профсоюзна организаци, дирекци үйлэдбэреэ болбосоноор эрхилдэг болохо талаар хэдэ хэдэн шухала хэмжээнүүдые хараалхадаа, хүндэ хүшэр ажалые оньһожоруулха асуудалда ехэ анхарал хандуулһан юм. Тиигэжэ һүүлэй үедэ комбинадта модо хюрөөдэлгын шэнэ цех баригдаһан байна. Энээнтэй хамта модо хюрөөдэхэ түхеэрэлгэнь булта шэнэлэгдээ. Гадна 1000 кубометр модо илгаха аргатай бассейн баригдажа тушаагдаһан байна. Комбинадта асарагдаһан модо буулгаха ажал бүхыдөө оньһожоруулагдаа. Энэ зорилгоор километр хахадай зайда түмэр харгы баригдахаһаа гадна, 30 тонным хоёр, 5 тонным табан кран тодхогдоо. Энээнэй ашаар модо буулгаха, хюрөөдэгдэһэн модо ашаалха хүндэ хүдэлмэри сүм оньһожоруулагдаа.

Хүдэлмэришэдэй ажаллаха газарые таатай зохид болгон элүүржүүлхэ талаар комбинадта мүн лэ нилээд ажал хэгдэһэн байна. Заводой цехүүдтэ бултандань халуун, хүйтэн уһа оруулагдахаһаа гадна, улаан булангууд, элеэ хоол бариха газарнууд, амаралтын таһалганууд, бэеэ угааха газарнууд түхеэрэгдээ. Энээнэй ашаар хүдэлмэришэд үдын забһарлалгын үедэ хоол бариха асуудалда һанаагаа зобохоо болиһон байна. Гадна ажалдаа сэбэр хубсаһаараа ерээд, хүдэлмэриингөө үдэрэй дүүрэхэдэ бэеэ угаажа, дахинаа тэрэ хубсаһаараа гэртээ хариха аргатай болоо.

Манай республикын промышленна олохон предприятинуудта хүдэлмэришэдэй бэеэ угааха таһалгануудай түхеэрэгдөөгүй дээрэһээ хүнүүд муухай хубсаһаараа трамвай, автобусуудта орожо, түрисэлдэдэг гээшэ. Тиимэһээ предприяти бүхэндэ бэеэ угааха таһалгануудые (душевойнуудые) түхеэрхэ гээшэ угаа шухала болонхой.

Үйлэдбэреэ болбосоноор эрхилхэ, хүдэлмэришэдэй ажаллаха газарые таатай зохид болгон элүүржүүлхэ ажалаа саашадаашье үргэлжэлхэ хүсэлтэйбди. Энэ талаар жэлэй эхинһээ нилээд ажал хэгдээ. Тиигэжэ байгша оной туршада эхэнэрнүүдэй бэеын элүүр сахиха таһалга түхеэрэгдөө.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй, мүн энэ жэлэй туршада предприятиингаа газаагуурхиие сэбэр, зохид түхэлтэй болгохо талаар нилээд ажал хэһэн байнабди. Дурсагдаһан хугасаа соо 20 мянган дүрбэлжэн метр талмай асфальтаар хушагдаа. Мүн горитой талмай дээрэ ургамал модод һуулгагдажа, ногоорууллагдаа.

Үйлэдбэридөө шэнэ техникэ хэрэглэхэ талаар мүнөө үедэ мандa ехэ ажал хэгдэнэ. Жэшээнь, модо хюрөөдэдэг цехтэ энэ жэл скрепково транспортёр тодхогдожо, хюрөөдэгдэһэн модоной үлэгдэл зохидоор зилгаруулагдан хаягдаха аргатай болоо. Модо болбосоруулдаг цехэй дархалалгын (столярна) отделенидэ нимгэн хабтагайнуудые хүйтэн сабуугаар пяаха пресс тодхогдонхой. Отолдог инструментнүүдые хурсадхаха участок бии болоо. Мебель дархалхада тон хэрэгтэй автомадархуу линии тодхогдоо. Эдэ бүгэдын ашаар үйлэдбэридэ 40 мянган түхэригэй мүнгэ зөөри алмагдаһан байна.

Үйлэдбэреэ болбосоноор эрхилхын, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тула урлан нарижуулгын дурадхалнуудые олоор оруулха гээшэ шухала гэжэ комбинадай хүдэлмэришэд тоолодог. Энэ талаар коллективтэ бага бэшэ ажал хэгдэнэ. Комбинадта хамта дээрээ 212 дурадхал оруулагдажа, 123 мянган түхэригэй мүнгэ зөөри алмагдаа. Урлан нарижуулагшад Рымарев, Хамаганов гэгшэдэй оруулһан дурадхалнууд ехэ сэнтэйдэ тоологдоһон байна. Жэшээнь, мебельнэ фабрикада хүдэлдэг столяр Хамаганов модо нүхэлхэ шэнэ хэб бии болгожо, скамейкэ хэхэ ажалай бүтээсые 15 процентээр дээшэлүүлээ.

Комбинадай партийна, профсоюзна организаци болон дирекци хүдэлмэришэдэйнгөө ажаллаха эрхэ байдал таатай зохид болгохо тушаа хэмжээ абахынгаа хажуугаар гэр байраар хангаха асуудалдашье һаналаа табижа байдаг. Жэшээнь энэ жэлдэ 60 бай[...] хабсаргагдамал түмэр бет[...] баригдажа тушаагдаа. 80 [...]тай хоёр гэр баригдажа ба[...]

Һүүлэй хэдэн жэлэй ту[...] үйлэдбэреэ болбосоноор эр[...] талаар манай комбинадта [...] хэдэн шухала хэмжээнүү[...]лүүлэгдэһэнэй ашаар ажа[...] тээсэ нилээд дээшэлһэн, [...] бэриин участок бүхэндэ хү[...]ришэдэй һайнаар ажаллаха [...] боломжонь ехэ болоһон [...] Эдэ бүхы хэмжээ ябуулга[...] бэелүүлгэдэ комбинадай [...] союзна комитедшье өөрын [...]битые оруулалсаһан байн[...]

Түрүү коллективэй нэрэ[...]дэ хүртэһэн манай ком[...] хүдэлмэришэд партиин [...] съездын шиидхэбэринүү[...] тэлбэри болгон юһэдэхи [...] жэлэйнгээ түрүүшын жэлэ[...] габариие болзорһоонь урид [...]гэхын түлөө социалис м[...] улам үргэнөөр дэлгэрүүлнэ[...] циалис мүрысөө саашадань [...] һайнаар дэлгэрүүлхэ [...] КПСС-эй ЦК-гай тогтоолы[...]шэн хэлсээд, ажалай бүтээ[...]шэлүүлхэ, үйлэдбэреэ саа[...] улам болбосоноор эрхил[...]лаар тодорхой хэмжээнүүд[...]раалаа.

Н. ПАНЬКО[...]

Буряадай мебель, мо[...] болбосоруулдаг комбин[...] завкомой түрүүлэг[...]

АЛМАНА, АРЬБАЛНА

Тимлюйн асбесто-цементын хэрэгсэлнүүдэй заводой хүдэлмэришэд һайн шанартай продукци ехээр бүтээн гаргахын тула яһала оролдожо хүдэлнэ. Эдэнэр даабаряа дүүргэхын хажуугаар үнэтэй сэнтэй материал ехээр арьбална. Тус заводой коллектив жэлэй эхинһээ 2011 тонно цемент, 65,4 тонно асбест, 417 мянган киловатт-час зайн галай элшэ хүсэ арьбалһан байха юм.

Харин 8-дахи СМУ-гай барилгашад 139 мянган киловатт-час зайн галай элшэ хүсэ арьбалаа. Кабанскын аймагай бэшэшье ажахынуудай коллективүүд алмалта арьбалалта хэхын тула үүсхэл оролдолго гаргана. Эдэнэр бага гаргашатайгаар ехэ продукци бүтээхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Энэ хараа зорилгонуудаа бэелүүлжэ шаданашье.

А. ХАЛТУЕВ.

ЗУРАГЛАЛ

ОГТОРГОЙН ОДО МҮШЭД ДОРО...

...1944 оной намар бэлэй. Житомир хотые дайсанай һабарһаа сүлөөлхын түлөө манай солдадууд эрэлхэгээр тэмсэжэ байгаа. Сухарихадаа нэгэшье юумэ үлөөнгүй, үнэһэн тоборог болгохо гэһэн захиралта немецкэ солдадуудта үгтэһэн байба. Эртэ үглөөнһөө үдэшэ болотор үхэр буунуудай хүндөөр «амилха» абяан соностожо, бомбонуудай тэһэрээн, автомат буунуудай таршаганаан замханагүй. «Урагшаа, Эхэ оронойнгоо түлөө»! гэжэ командирайнгаа захирхые дууламсаараа, Бадма Алексеев бусадтай адли добтолгодо бодобо. Тээ ойрохоно бомбын унахань зурагас гээд. Бадма шорой шабарта даруулан унашаба.

***

Сестрагай ерэжэ, толгойень бинтээр боожо дүүргэһэнэй удаа, Бадма мэдээ ороо һэн. Тэрэ үедэ баруун нюдыень үзүүртэй түмэрөөр үрэмдэжэ байһандал үзэгдөө һэн. Уданшьегүй госпитальдо эльгээгдэжэ, һара шахуу саг соо эмшэлүүлээ.

Госпитальһоо гарахын урдахана Бадма Банзарович врачһаа нигэжэ асууба: «Дахинаа дайлалдахаяа фронтдо сэхэ ошоходо болохо юм бээ?».

— Һомондо дайрагдаһан нюдэншни харадаг болохо. Аза талаантай байгааб гэжэ һанаарай. Саашань өөрөө мэдэнэ бээш,— гэжэ врач харюусаа. Бадма Банзарович үшөө 6 жэлэй туршада армиин зэргэдэ алба хэжэ, дайсанай һандаргаһан сэрэгэй объектнүүдые һэргээн бодхооxо хэрэгтэ хабаадалсаа.

***

Сэрэгэй албанһаа табиюулжа, түрэл нютагтаа ерээд, үнишье амарангүй леспромхоздо ажаллажа эхилээ һэн. Хандагатайн леспромхозой директорэй кабинет соо иимэ хөөрэлдөөн болобо:

— Ямар ажал хэжэ шадахабта, нүхэр Алексеев?

— Ямаршье ажал хамаагүй: модо хюрөөдэхэ, зөөхэ, барилга хэхэ, дархалха гэхэ мэтэ бүхы ажал,— гэжэ Бадма Банзарович харюусаба. Леспромхозой директор армиин албанһаа һаял ерэһэн хүдэр бэетэй хүбүүе харахадаа, иигэжэ хэлээ һэн:

— Шпала хюрөөдэдэг заводто ошохол болобо хаш. Тэндэмнай зон дуталдана. Хүшэршэг ажал байха: хүсэ шадалгүй эрэшүүл тэндэ бирадаггүй. Юун гэжэ һананаш. Бадма,— гэбэ.

— Болохол даа. Теэд гэр байра... Эхэтэйгээ хамта ерэнхэйб,— гэжэ аман дороо гүбэд гэбэ.

Тиихэдэнь директор:

— Гэрнүүдшье бии. Ойрын үдэрнүүдтэ үгэхэбди. Һамга абаха һанаатай һааш, манай эндэ басагад дүүрэн байха,— гээд энеэбхилбэ.

Шпала хюрөөдэдэг заводто ошоходонь, үнэхөөрөөшье ехэнхи ажалынь бар хүсөөр хэгдэдэг байба. Ой тайга сооһоо орбонтойгоор асарагдаһан гэхэрэр ута гонзогор мододые нэгэ адляар электрохюрөөгөөр тайрадаг һэн. Һүүлээрнь тэрэ тайрагдаһан мододынь пилорамада эльгээгдэжэ, шпала болгогдодог байгаа. Тэрэ шпалануудаа машина дээрэ тээжэ асарха, һүүлдэнь вагондо ашаха гэхэ мэтэ ажал үдэр бүри хэгдэдэг байба. Түрүүшээр, эсэхэ, ядалдаха ушаршье дайралдадаг һэн. Бадма Алексеев энээнһээ айжа, хүнгэн ажал бэдэрээгүй. Тэрэ тиимэ өөдэгүйхэн вантай хүн бэшэл. Ажалда бахим хүсөөрөө багса ороод, ажаллаха дуратай хүнүүдэй нэгэн шуу. Тиигэһээр байтарнь, хоёр-гурбан жэл үглөөнэй манан шэнгеэр дэгдэн арилаа. Харин Бадма Банзаровичай эрхимээр ажалладаг тухай һураг суглаан суур дээрэ ходо тарадаг, һайндэрнүүдэй баяр ёһолол дээрэ грамота, шагнал хо ло шахуу барюулагдадаг болобо. Тэрэньшье зүб юумэ аабза: эрхимээр ажаллаһан хүнүүд хододоо урмашуулагдажа, захиргаанай зүгһөө дэмжэгдэхэ ёһоороо дэмжэгдэдэг ха юм.

Харин Бадма Банзарович Алексеев ганса өөрынгөө «хамар» хараад ябадаггүй хүн байшоо. Үйлэдбэриин ээлжээтэ суглаан дээрэ Алексеев иигэжэ хэлэбэ: «Манай заводто хүдэлмэришэд үни удаан ажалланагүй, юундэб гэхэдэ, тон ехэ хэмжээнэй ажал бар хүсөөр хэгдэнэ. Энэ ажалые оньһон техникын ээм дээрэ тохохо саг ерээ. Оньһожоруулга тухай үнинэй хэлсэдэг байбашье, мүртэй юумэ хэгдэнэгүй». Суглаанда байлсаһан леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ дурадхалыень булта һайшаабад.

***

Бадма Банзарович Алексеев хори гаран жэл соо таһалгаряагүйгөөр нэгэ леспромхоздо ажаллана. Энээхэн баримтань олон юумые тодорхойлно гээ. Ажалайнь дэбтэр соо үсөөхэн тамга табяатай: түрүүшээр хүдэлмэришэн, һүүлэй арбан жэл соо цехэй мастераар хүдэлнэ. Олон газарта ажаллажа, хаана хүнгэн ажал байгша ааб, хаана салин хүлһэниинь ехэ юм ааб гэжэ нэгэ ажалһаа нүгөө ажалда «дүүлижэ» ябадаггүй ажалша хүнэй нэгэн тиимэ ёһые тэрэ хододоо сахижа ябаа бшуу.

Үнинэй хүдэлмэришэн, коммунист Бадма Банзарович Алексеев коллективэйнгээ дунда хүндэтэй болоһоор үнинэй. Ушар тиимэһээ коллективэйнгээ зүгһөө хэдэ дахин арадай заседателяар, хүдөөгэй Советэй депутадаар дэбжүүлэгдэһэн. Тэрэ, жэшээлхэдэ, нёдондо жэлдэ хоёрдохёо нютагай Советэй депутадаар һунгагдаа. Тиихэдэ «Ажалдаа шалгарһанай түлөө». Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойн дурасхаалай медальнууд тэрэнэй үбсүүе шэмэглэнэ.

Шпала хюрөөдэдэг заводой ажал хүдэлмэриин түлэг дундаа байхада, тэндэ ерэбэбди. Бадма Банзарович бригадир Пётр Васильевич Путинцевтай һарынгаа ажалай дүн гаргажа байба. Дүнгүүдшье һайшаалтай: октябрь һарын түсэб 115 процент дүүргэгдээ. Даб дээрэ тоолоһоной ёһоор, жэлэй түсэб декабриин 25 багаар дүүргэгдэхэ байна. Бадма Банзаровичтай гэртэнь уулзажа хөөрэлдэхэдөө, арбаад жэлэй саада тээ электро-хюрөө пилорама хоёрһоо ондоо юумэн тиихэдэ байгаагүй гэжэ ойлгооб. Харин мүнөө шпала хюдөөдэлгэ хүсэд оньһожоруулагданхай. Нэгэ адлиханаар тайрагдаһан модод түмэр рельсээр асарагдана, теэд тэдэнь цехэй операторай «хүсөөр» шпала болоод лэ гаргагдана. Тэрэ бэлэн шпалануудые тусхай автопогрузчик зөөгөөд вагондо ашана. Бүхы ажалайнь оньһон техникын хүсөөр хэгдэжэ байхыень харахада, урматай байгаа һэн.

— Бүхы сүлөө сагиай бусадай аша туһада зорюулагдадаг даа,— гэжэ намтай хөөрэлдэжэ һууххадаа. Бадма Банзарович хэлээ һэн. Энэньшье гайхалтай бэшэ. Һайхан сэдьхэлтэй зон һайрхадаггүйшье һаа, сэхэ руунь табидаг заншалтай бшуу.

Новоильинскын үйлсөөр намарай һэрюухэн һэбшээн үлеэбэ хэбэртэй. Уданшьегүй хаа хаанагүй электрын лампочканууд яларжа, огторгойн одо мүшэдтэй эмнилсэбэ. Эгээн энэ үедэ коммунист Бадма Банзарович Алексеев хоёрдохи халаанда ажаллахаяа цех руугаа оробо. Иимэ юрын хүнүүдэй үдэр бүриин ажалһаа бүхы совет оронойнмнай хүгжэлтын эшэ үндэһэн эхиеэ абана бшуу гэжэ һанахада зосоомни тэниглэн болоо һэн.

С. ОЧИРОВ.

МОРДОВИИН АССР. Саранска консервын комбинадай коллектив энэ жэлдэ түсэбһөө гадуур 1 миллион баанха консервэ гаргаха уялга абаһан байна. Түхеэрэлгэнүүдээ аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ, хүдэлмэриин саг гамтай һайнаар гаргашалжа, ажалай бүтээсэ эрид дээшэлүүлээ. Комбинадта шэнэ түхеэрэлгэнүүд, оньһожоруулагдамал поточно лининүүд тодхогдоһон байха юм.

Мүнөө комбинадай коллектив түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө шармайн оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Саахартай хуһанай шүүһэн» хадаа комбинадай үйлэдбэрилдэг шэнэ продукци болоно. Тэрэ хүнэй бэедэ ехэ аша туһатай юм.

ТАСС-ай фотохронико.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

УЛААН-ҮДЫН хилээмэнэй комбинат сухариин, прянигай, вафельна цехүүдтэй. Эдеэ хоолой тус предприятиин коллектив һара бүриингөө даабари үлүүлжэ, түсэбһөө гадуур хэдэн арбаад мянган түхэригэй продукци гаргадаг. Комбинадай хүдэлмэрилэгшэд ухаалан зохёолго, урлан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, ажал хэрэгээ наринаар ябуулжа, энээние түйлана бшуу.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: прянигай цэхэй хүдэлмэришэд Мария Сухарева, Галина Калинина.

С. БАЛДУЕВАЙ Фото.

УЛААН ТУГАА АЛДАНАГҮЙ

Буряадай мебельнэ комбинадай коллектив байгша оной эхинһээ эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлнэ.

Модо хюрөөдэдэг цехэй коллектив жэлэй эхинһээ социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ, дамжуулгын Улаан туг алдаагүй.

Эндэ хэдэн жэл ажаллаһан дүршэлтэй бэрхэ хүдэлмэришэд олон юм. Владимир Николаевич Астраханцевай даадаг бригадын хүдэлмэришэд модо хюрөөдэхэ даабаряа һара бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Бригададань коммунис ажалай үндэр нэрэ олгогдоһон юм. Бүхы хүдэлмэришэд ажалай түрүүшүүлһээ жэшээ абан эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлнэд. Олоороо оролдожо хүдэлһэнэй ашаар модо хюрөөдэхэ даабаряа һара бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр 133 мянган кубометр модо хюрөөдэхэ даабаряа байгша оной декабриин 1-дэ дүүргэхээр шиидэнхэй. Жэлэй эхинһээ эдэнэр 126 мянган кубометр модо хюрөөдөө. Эдэнэр урдаа табиһан зорилгоёо бэелүүлжэ шадаха гээд хэлэмээр.

Д. БАЛДАНОВ.

ЗАГАҺАШАД ҮБЭЛЭЙНГӨӨ СЕЗОНДО БЭЛЭН

Энэ жэлэй намар-үбэлэй сагта загаһа бариха халуун хаһа Яруунада оройтон һагад эхилжэ байна. Шалтагынь юуб гэхэдэ, мүнөө болотор уһа нуур мүльһөөр хушагдаагүй байһаар.

Мүльһэн дороһоо загаһа бариха хүдэлмэридөө загаһашад үни хада бэлэн болонхой. Энэ жэлдэ загаһа барилгын зургаан бригада хүдэлхэ юм. Дүй дүршэлтэй загаһашад Н. Печкин, Н. Орлов, Л. Князев, Г. Байбородин болон бусад эдэ бригадануудые хүтэлбэрилхөөр томилогдоо.

Гарам, Тулдуун гэжэ загаһа барилгын пунктнуудта 300 центнер үбһэн, 1200 кибометр түлеэн асарагдаа. Загаһанай заводой барилгашад хамтын байра, айлнуудай байха гэрнүүдые барижа дүүргээ.

Загаһанай заводой дирекци, партийна, профсоюзай организацинууд соёлой талаар загаһашадта ехэ анхаралаа табяа. Радиоприемнигууд, библиотекэнүүд загаһашадта үгтөө. Мүн кино-түхеэрэлгэ хоёр пунктнуудта хүдэлхэ юм.

— Нуурнуудай мүльһөөр хушагдамсаар лэ, бүхы бригаданууд эбтэй эетэйгээр загаһа барилгаяа эхилхэ. Абаһан уялгаяа жэлэй эсэс болотор заатагүй дүүргэхэбди,— гэжэ загаһанай заводой директор нүхэр Орлов хэлэнэ.

В. БАЙБОРОДИН.

ЭРШЭЕЭ ШАНГАДХАНА

«Бурводстройн» Хориин ПМК-гай коллектив ажалайнгаа 10 һарын түсэб үлүүлэн дүүргэбэ. Аймагай колхоз, совхозуудта 960 гектар шэнэ газар сэбэрлэгдэжэ, тарилгын, сабшалангай талмай горитой үргэдхэгдэһэн байна. Мүн газар уһалха, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал табигдаа. 300 гектар сабшалан уһалха аргатай Улаан-Одоной уһалууриин системын барилга дүүргэгдэжэ, ашаглалгада үгтөө. Гадна эды зэргын талмай уһалжа байдаг Шүбэгын уһалууриин системэ шэнээр хубилгагдаа.

Тус ажахын барилгашад машина, трактор заһабарилха мастерской, конторо, котельнэ барижа дүүргэнхэй. Эдэнэр хараалһан түсэбһөө гурба дахин ехэ барилга хээ. Барилга-хабсаралгын түсэб 21 процентээр үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна.

А. Мартынов, Г. Казазаев, И. Болотов, Е. Томилов, В. Корнев гэгшэд даабаряа хододоо үлүүлэн дүүргэжэ, түрүүшүүлэй тоодо оролсоно. Коллективэй хүдэлмэришэд табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари уридшалан бэелүүлхые эрмэлзэн, ажалайнгаа эршэ улам шангадхана.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хори.

Е САГАЙНГАА УУРҺААР...

...ран зохёол хадаа хүниие шэнжэлхэ ухаан, ... сэдьхэл уудалха эрдэм, хүнэй сэдьхэ... һайханиие харуулха мэргэжэл гээшэ гэ...

...үлэгни, хүлэг,
туруугаа хурсадха,
...үдэрэн һунаһан
харгыгаа дабахаа.
...үсэлни, хүсэл,
дуугаа шангадха,
...үтэрэлдэн ябаһан
хүн тухайгаа татахаа.

...ырен-Дулма Дондоковагай эдэ мүрнүүдээр ...г номуудайнь хойморто гаршаг татажар...ай байна. Ушар юуб гэхэдэ, уран шүлэг... бүхы зохёолнуудай гол аялганууд хү... хүнэй гүнзэгы досоохиие, тэрэнэй ба...нгы хүсэл бодолые уран үгөөр, угалза...ан дуулаһан байдаг.

...бэшье энэ аялга хадаа Цырен-Дулма ...доковагай олон үнгын самсаалтай оюун ...эйнь, удха түгэлдэр зохёолойнь олон ... нэгэл самсаал, нэгэл талань болоно. ...адай номой хэблэлдэ гаруутай байһан ...й «Үе сагайнгаа гуурһаар» гэжэ шэлэг... зохёолнуудайнь суглуулбаритай танил... байхада, тэрэ боти номой имагтал бүлэ...йнь гаршагуудһаа эшэ татахада, уран ...шын оюун бэлигэй олон үнгын сам...уудай ошо сасаран байһаниинь эли үзэг...

...тша Ленин, Коммунис парти, Эхэ орон, ... Буряад тухай дурдалганууд.
...наг дуран тухай ирагуу шүлэгүүд.
...үрхэнэй сохисо. Түрэл тоонто нютаг ту... зүрхэнэй үгэнүүд.
...умни, дуун, дулаахан хабарай дун са... туун.
...үндэтэ хүн...
...эдэ хадаа жаран наһанайнгаа жаргалай ...ал дээрэ уран зохёолшын табиһан энжэ ...ынь мүн.

... оромни,
... ехэш!
...хэжэ дэгэл оёхо
...гэ һаа шамда,
...имэ хайшаш байхагүйл,
...хэмэл даабууниш хүрэхэгүйл...
Шинии сэсэгтэ газар дээр
...бараи, унагамни хүлэг болоо.
Шинии халуухан альган дээр
...аршалан, хүсэлни дуун болоо.

...э орон тухай эды уран, үргэн долгисоор ...эмэ, халуун мэдэрэлээр халима үгүүлэл... Цырен-Дулма Дондоковагай олохон шү...лнүүд сооһоо зэдэлэн гарана. Гадна эдэ ...лнүүдэйнь хэлэнэй юрын аад, һуурияа ...он, арадай хөөрөөнһөө абтаһан аад, уран ...ргалтай байһые онсо тэмдэглэхэ хэрэг... Тэрэнэй үгэнүүдынь «алтан хайшаар» ...алагдаагүйш һаа, тон сэхэ, тон зүбөөр ...эл «даабуун» дээгүүр «табаран», «тар...ан» гараһан байна бшуу. Иигэжэ одоол ... дуунай оньһые шудалһан, «бугын дуу... дуудадаг» болоһон зохёолшо сэдьхэлэйн... харин бодолые гаргаха шадабаритай!

...рад зонойнгоо мүнөөдэрэй халуун со...о үе сагые магтадаг, түрэл нютагайн... баруул һайхан ерээдүйдэ шүтэн этигэдэг, ...эн тээшэ аһан шадалаараа аялга дуугаараа эрмэлзэдэг уран зохёолшын уран мэргэн үгэнүүд, ошо сасарһан, охи сорьёлһон буряад сэсэн үгэнүүд элбэг дэлбэгээр харьялан байна.

Хадын горхон адагтаа
хүрэдэггүй гэдэг
Хай, арайш тиимэ
бэшэ ха.
Хараһаар байтар,
харьял-харьялһаар,
Харин далайда
хүршэһэн байдаг..

Уран шүлэгшымнай өөрэйнь шүлэгүүд эгээл тиимэ бэшэ гү?

Түрүүшын саһанда
төөрижэл болохош,
Томоолхожо ябахаар.
Түрүүшын дуранда
Түлгэжэ болохош,
тоохожо тахихаар...

Залуушуулда зааһан замай захяа шэнгеэр шэхэндэ шэбэнэгдэн дуулдана бэшэ гү?

Зэмэлхэ үгын элинь һайн,
Магтаха үгын, далдань һайн.
Зэмэлүүлхын һайгаар
Зэлдэгэр хүн болохо,
Магтуулхын муугаар
Маряан сэдьхэл олохо...

Эдэ оньһон хурса, уран дабаса мүрнүүд уран шүлэгшын уянгата дуунууд сооһоо аршаан булаг шэнгеэр һайлажа байдаг байна. Арадай алтан үгүүлэлнүүдэй абдар сооһоо уудалагдаһан эдэ мүрнүүдээ поэтесса иигэжэ тобшолно:

Амталаад үзыш даа, эдеэн шэнгеэр,
Айл бүхэнэй эзэн эхэнэр
Айлшанаа хүндэлхэдөө
Арбан хурганайнгаа абьяас харуулна
бэзэ.
Эгээл энээхэнние баримталан,
Эдэ шүлэгүүд бүтэбэ.

Иигэжэ бүтэһэн ирагуу шүлэгүүд Ц-Д. Дондоковагай зохёол соо олон. Эдэ хадаа имагтал уран зохёолой ажал дээрэ туйлагдаһан шадабари, мэргэжэл сооһоо гулган гараһаниинь элитэ. Иимэ шадабари, иимэ мэргэжэл Дондоковагайда сүм ерэнхэй, холо удаанаар хонон үнжэн байражанхай.

Харин иимэ шадабари, иимэ мэргэжэл шудалха ута замда Цырен-Дулма Дондокова олон бэрхэшээлнүүдые, олон хаалта боолтонуудые дабажа гараа.

1946 ондо түрүүшын буряад поэтессын «Хоёр дуран» гэжэ түрүүшын согсолбори хэблэгдээ бэлэй. Энэ бишыхан аад, уянга аялгаар баян дэбтэр соо шүлэгшын эхэнхидээ дайнай үедэ бэшэһэн зүрхэнэй дуунууд ороһон байгаа. Энэ болоод, бусад олон сэдьхэлэй халуун уянгануудые зарим шэнжэлэгшэд гү, али «шүүмжэлэгшэд» шэрүүнээр угтаһан юм. Тиихэдээ шүлэгүүд сооһоонь зарим тэды үгүүлэлнүүдые ходо татажа абаад, гол удхаһаань һалгаажа байгаад, гансал «уй хай, уһан нюдэн» үзэгдэнэ гэлдэжэ шангарагша һэн. Иигэжэ Ц. Дондоковагай уянгата дуунууд саг зуура замхаһан юм. Гэбэшье «зүрхэнэй уяниинь зоригһоо удхатай» гэжэ, уран шүлэгшын зориг, оюун бэлигынь мохоогүй, бэрхэшээлдэ торожо тунхаряагүй, харин бүри хурсаар, бүри гүнзэгыгөөр хатуужаа. Тиин табяад гаран онһоо поэтессын хоолой бүри шанга аялгаар гараһан байна. Энээнэйнь эсэстэ, 1959 ондо, Цырен-Дулма Дондоковагай «Зүрхэнэй сохисо» гэжэ шэнэ ном гараад, тэрэ дары олондо һайшаагдаһан юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо уран шүлэгшын аялга бүхы Буряад соогуур салгидажа, эгээл үндэр долгидынь бүхы Росси соогуур зэдэлбэ. Мүнөө хамта дээрээ шүлэгүүдэй арбаад гаран согсолборинууд, «Байгалай басаган», «Шулуунууд дуулана» гээд хамта таба-зургаан поэмэнүүд хэблэгдээ.

Цырен-Дулма Дондокова өөрынгөө зохёлой ута замай бүри эхинһээ хойшо имагтал инаг дуран тухай бэшэдэг уянгата шүлэгшэн байгаагүй. Тэрэ хадаа мүнөө үеын буряад поэзиин эгээл уран уянгата шүлэгшэн байбашье, тэрэнэй зохёолнуудай голынь — улас түрын, публицистическэ шанартай, хэзээшье манай совет хүн, ажалша, дайлалдагша, илагша хүн байгаа. Бүри түрүүшынь согсолбори соо Эсэгэ ороноо хамгаалагшадай эрэлхэг дорюун түхэл шарайе тон хурсаар зураглаһан байдаг.

Тиихэдээ дурлашаһан Ханда тухай, һалбарма «сэсэг ургуулһан һамгад» тухай, сэсэгэй хангал хубаадаг «һайхан лэ сэдьхэлтэй хүнүүд» тухай, дураяа түрүүн хэлэдэггүй «буряад басаганай заншал» тухай, фронтовигуудта дурдан алшуур эльгээһэн «галтайхан абхайнарай дүрэнүүд» тухай бэшэһэн байха.

Али шүлэгшэнэй эрхим мүрнүүд арадай дуун боложо, авторайнгаа зүрхэндэ бусажа ерэдэггүйб?! Тиимэ золһоо Цырен-Дулмашье хулжажа шадаагүй! «Дэлхэй минии альган дээр», «Харахан нюдэн», «Талын басаган», «Инаг дурам, хаанабши?», «Дурдан алшуур», «Түрын ёохор» болон бусад дуунууд бодото арадай дуунууд болоһоор үнинэй.

Цырен-Дулма Дондоковна тоонто нютаг Хори тухайгаа, түрэл гарал нютагаархин тухайгаа ехээр, һониноор, мээхэйгээр бэшэдэг.

Үдэ гол, би шамайгаа
Үргэн мүрэн гэдэгби.
Мүрэн лэ ши даа, мүрэн,
Мүнхэ талым сэнхир зүрхэн...
...Үдэмни, шамайгаа харахадаа,
Үзэсхэлэн һайхан басагантай жэшэдэгби.
Баруулжаа мүнөөшье зориной,
Баясхаланта ерээдүй руу
Басаган бэеэ бэелэн зориной.
Түрэл шамдаа этигэнэм,
Түби орёохыень этигэнэм!

Иигэжэ Үдэ голой эрье дээрэ түрэһэн ирагуу дууша тоонтоёо магтана, тэрэнэй дуунууд Үдэ голтоёо хамта сэнхир Сэлэнгэдэ шудхаржа, арюухан Байгалда нэмэрилжэ, Ангара дүүхэйтэй миһэрэлдэн, Енисей баатартай ушаржа, Сибирь дүүрэн ханхинаад, «түби орёохыень» бидэшье этигэнэбди.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай ахамад поэтесса зохёолойнгоо дэлисые бүри үргэдхэжэ, аялгыень олон хухалгатай болгоо. Мүнөө республикын аймаг, сомонуудай колхоз, совхозуудта — аяар холын хонишодой байра, һүнэй фермэнүүд дээгүүр; фабрика заводууд, уурхай барилгануудта — коммунис ажалай бригаданууд дээгүүр, клуб, культурын байшангууд, һургуули, библиотекэнүүд соогуур Цырен-Дулма Дондоковагай номууд болон фото-дүрсэнүүд саг үргэлжэ байдаг. Мүн уран зохёолшо өөрөө энээгүүр тэрээгүүр ходо ходо айлшалжа, уншагшадаараа, ураг тарагуудаараа, ударник түрүүшүүлээрээ уулзажа, хөөрэлдэжэ, — уншажа, танилсажа ябадаг тохорһон һайхан заншалтай болонхой. Гансашье уран зохёолшодой бригадатай гү, уран зохёолой неделидэ ябалсадаг тэды бэшэ, харин өөрөө, гансаараа, имагтал зохёолойнгоо хэрэгээр, тэргэшаргааршье һаань, ябажа ябахыень харанат, холо ойрын харгы дээгүүр уулзанат. Ябаһан тээшэнь ябалсаад, хүрэһэн газартань хүрэлсөө һаа, урматайгаар угтаһан зоной урда шэнэ зохёолоо уншажа гү, сэдьхэлэй хөөрөө дэлгэжэ һуухыень шагнахат.

Иигэжэ ябаад, удаань үе сагайнгаа гуурһаар бэшэһэн зохёолнуудынь таанарай урда хэзээшье шэнэ юумые, шэнэ хүниие, ажалай шэнэ дүршэлые нээжэ үгэдэг байна. Һаяхан Цырен-Дулма Дондоковнагай түрэһэн нютаг дээрэ болоһон тон һайшаалтай ушарал энээниие эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ. Поэтесса өөрынгөө нютагай басаган, мүнөө республикын солото хонишон, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Зоя Жамсарановагай наһанай намтарые, ажалай габьяае бодото дээрэнь харуулһан уран найруулгата томо зохёол бэшээд, тэрэнээ нютагаархинайнгаа урда, геройниингээ нюур дээрэ уншажа үгэһэн байна. Тон һайшаалтай! Тон һонирхолтой! Уран зохёолшо ба ажабайдал...— гэдэг социалис реализмын гол эрилтые бодото дээрэ яажа бэелүүлэгдэдэгэй найдамтай нүхэсэл болоно бэшэ гү?!

Би юрэдөө мэдэнэгүйб, Цырен-Дулма Дондоковагай зохёолнуудта хамаагүйгөөр, хайша хэрэгээр хандадаг хүн гэжэ манай эндэ бии юм гү, үгы гү... Олонхидоо улад угаа халуунаар, үнэн зүрхэнһөө хүлеэн абадаг, инаг дуратайгаар эльгэн дээрээ тогтоон абадаг. Ехэнхидээ тэрэнэй зохёолнууд урдаа табиһан уг зорилгодоо хүрэдэг, олон түмэнэй үрэ зүрхые хүдэлгэдэг, дура сэдьхэлые буляадаг.

Энэл хадаа уран зохёолшын үе сагайнгаа гуурһаар уралаад байһан, хэжэ байһан, бүтээжэ байһан захатануудые шалгажа, шанарыень гаргадаг, үзэжэ удхыень сэгнэдэг хэм хэмжүүр болоно. Энэ хэмжүүрэй, энэ шэгнүүрэй гол һомон хадаа «Һайн!» гэһэн сэг дээрэ лаб тогтоно.

Арад зоной үмэнэһөө үгтэһэн энэ сэгнэлтые алтан мүнгэн дээрэ буулгажа, парти, правительствын үндэр дээдын шагнал — «Хүндэлэлэй тэмдэг» орден хайра Цырен-Дулма Дондоковна Дондоковагай энгэр дээрэ жара наһанайнь жаргалаар бууба.

Намарай һайхан наран сагаар,
Наһанай һайхан жаран наһаар,
Оюун бэлигэй орьёлмо хаһаар,
Олон номуудайнь гүнзэгы удхаар,
Агуу дээдын шагнал хайраар,
Арад зоной анхарал баяраар
Амар сайханаа дуулгая,
Абгайнгаа мэндые асууя.

Цэдэн ГАЛСАНОВ.

Цырен-Дулма ДОНДОКОВА

ШЭНЭ ШҮЛЭГҮҮДҺЭЭ

Минии сагай хүн,
мэндэ амар!
Минии Сагай гүн,
Мэндэ амар!

***

Харгыда ябаһан аяншан шэнги,
Мүр дээрээ үргэбшэтэйхэн,
Мүнөөдэр эндэ,
үглөөдэр тэндэ —
Гэдэргээш хараагүй ябажа
ябатарни,
Гэнтэ үнгэрһэн замаа
Хараад үзэхэ ушарай гарахада,
Хада дээрэһээ шэртэн
зогсоном...
Һаяхан шэнги зураг байдал
Халаанал сэдьхэлыем һайсал...
Хайратайхан наһаяа
Халташ тэбэреэд табиһайб.

ДАЛАН ОНОЙ ХҮБҮҮДҮҮД!

Үдэр бүхэн
өөрын
Үүлэтэй, наратай.
Үе бүхэн
өөрын
Түүхэтэй, түхэлтэй,
маягтай.
Хүн бүхэн
өөрын
Ажалша үдэртэй,
Алтан гадаһатай һүнитэй.
Хүн бүхэн
өөрын
Дулаахан углуутай,
дуратай, шуналтай,
Далан оной хүбүүдүүд,
Алим бэ танай
ажалша үдэрнүүд?
Алим бэ танай
абьяаста хүсэлнүүд?
Алим бэ танай
Хүхын дуута һүнинүүд?
Алим бэ танай
Хүлеэһэн, дууша хүүхэдүүд?
Алим бэ?
Алим бэ?
Али таанад
Алас огторгой
Абьяаста һонирхол
хоёрой
Ниилэһэн зубхи тээшэ
нэтэрүүгээр алхалаа гүт?
Табарха танай
хүлэгүүд
Таниие хүлеэнэ,
хүбүүдүүд?
Трактор гү, тала хээгүүр
таршаа голёодол таршаганана.
Станок гү, булад жажалан,
тэмээндэл һэбһээ турьяна.
Алниень ургалжа,
аласай замда мордохобта?
Али хүүхэнтэйнь ушаржа,
абхай болгон абахабта?
Танай уран мэдэг даа,
Танай дуран шэлэг даа.
Наратай набшаһатай
нажартнай урдаа.
Наадатай зугаатай
наһантнай урдаа.
Абадаал адли
алхаха өөрын богоһотой гүт,
Ашарха өөрын углуутай гүт?
Дугааг эреэхэн һолонготой,
Дуһал бороотой
Ажабайдалш даллана танаа.
Байгаали танаа
Батаар табилай,
Урда ябаха удамаршан,
Бага бэшэ уялгаа,
Баабай болохо заншалаа,
Баабгай дараха хабаяа
Ши, хүбүүн, бү мартаарай,
Шэнэ үеэ һанаарай.
Биотогой сахилгаатай,
бодолой далитай
Шэнэ үедэ —
шэрэм хайлуулха үүргэ
шинии.
Ерэ юһэн тэнгэриин
Ерээдүйн нюусанууд шинии.
Далан оной хүбүүдүүд,
Эхилэнхэйл даа танай
Ажалша үдэрнүүд!

ПОЭЗИДЭЭ

Залуудаа шуналаа бэдэржэ
ябахадаа,
Зам дээрэш, поэзи, гэнтэ
гарахадаа,
Амилангүй аалихан тогтооб,
Алхахаашье айжа, марлан
зогсооб.
Сүсэнэжэ байһан басаганай
урда
«Сүмбэр уула» шэнги
харагдааш.
Эгсэ өөдэш абнрха һанаан
бии аад,
Эхэнэр һэн түлөөгөө
харюудаад,
Эрьенгүй хэды ябашаха аад,
Дуранайнгаа ехэдэ, поэзи,
шамда
Дуугайхан хажуудаш
һахисалдааб.
Харанхы һүнинүүдшье болоо...
Һара, мүшэдүүдшье тохёогоо.
Аадарай уһанай шааяан соо
Альгаяа тодон зогсооб.
Аянга ташуурай шабхадаан соо
Анин нюдөө хорооб.
Сэлмэг огторгойн уняа доро
Шэбшэлтээ золгооб.
Нарата үдэрнүүдни зэрлигээ —
губшуураа
Намжаа таладаа татаа.
Эхирэн баясанам таладаа,
Элшээ үгэнэ наран намдаа.
Элдин талам —
Эдир поэзитэйм адли.
Эдир поэзим —
Элдин талатайм адли.
Хэды уудамши, поэзим,
Хэншье захалань гарахагүй.
Хэды гүмши, поэзим,
Хэншье оёорыш харахагүй.
Үүлэтэ огторгой хэдэрһэн
Үргэбшэтэй турист бэшэб.
Үнэтэ малтамал бэдэрһэн
Үндэрые махадаг геологи
бэшэб.
Хэды эдээндээ адлишье һаа,
Хэды эдээнһээ ондоошье һаа,
Үдэр һүнигүй бэдэрхэ
ажалтайб,
Үндэһэн хэлэн багажатайб.
Бэдэрһэн үнэтэеэ олоо һаа,
Бэедээ юушье абахагүйб.
Бултыень абаха дуратанда
Бусаалтагүйгөөр үгэхэб тайда.

ШЭБШЭЛГЭТЭ ШҮЛЭГҮҮД

Шубуунда дали үгтэнхэй
Шууяса ниидэхынь агаартаа.
Хүндэ гар үгтэнхэй
Хүсөө ябталхынь газартаа.

***

Огторгойгоор шубуун
ниидээшье һаа,
Огторгойдоо амардаггүй.
Газартаа хүн эсээшье һаа,
Газартаяа хахасадаггүй.

***

Шубуун далиингаа хүсөөр
Шуургата огторгойн эзэн
болоо.
Хүн гарайнгаа хүсөөр
Хүрьһэтэ дэлхэйн эзэн болоо.

***

Таня, Галя, Лена гурбан
Талын лэ хүнэй үринэр юм
Адаглагты тэрэ гурбые
Англи хэлээр дундаа ярихыень.
Байроной түрэл хэлэндэ
Басагад. хүбүүднай тордиһогүй,
Дэлхэйн болбосоролой дээжые
Дэмжэн абахадаа торохогүй.
Гансал төөдэйнь лэ зангаараа,
Ганирна даа эдэ ашанартаа:
«Галуун шэнги ганганалдахат,
Хара хирээдэл хаагалалдахат.
Шэлээтэй ямар хэлэн гээшэб,
Шэхэ амандам бү дуулгагты.»
Гансал төөдэйнь лэ зангаараа,
Газаашань үлдэнэ ашанараа.

***

Дуран, дуран динь-динь-динь.
Дугаагай хонхо — сэлин*)
Ута харгыда шэнхинэхэ,
Улаан зүрхэндэш шэбэнэхэ.

***

Дуран, дуран, дуран —
Дугааг һарын уран.
Дуран, дуран, дуран —
Дуһалма зүрхэндэ шуһан.

*) сэлин — бишыхан хонхо.

ҮДЭМНИ, ШАМДАА ЭТИГЭНЭМ!

Үдэ гол, би шамайгаа
Үргэн мүрэн гэдэгби.
Мүрэн лэ ши даа, мүрэн,
Мүнхэ талым сэнхир зүрхэн.
Үүрэй ягаахан зула
Үбсүүн дээрэш бадарна.
Һалаа эбэртэй буга
Харза тээшэш хатарна.
Ши, Үдэмни, түрэл хотымнай
Шэнхинээтэ дуун болонхойш.
Үндэр эрьедэш, үбсүүндэш
Үдэ хотом хабарнуудаа угтана.
Хабартал өөрөөш хотом
хүгжэнэ,
Ханхинуур мөөрэнүүдээ
зүдхэнэ.
Бэлиг ажал хоёр
Бүһэнүүдээ андалдан зэргэлээ.
Бэе бэедээ
Бэрхэнүүдээ бэлэглээ.
Үдэ хотынхид хотоёо
Үзэсхэлэм болохоо зорёо.
Аяар тиихын агуу аяншадһаа
Асуугаа һаа мүнөө
Антон Павлович Чехов гү,
Али Пржевальский, Потанина —
Энэ гэжэ хэнинньшье
Эдир хотыем таннхагүйл.
Хүндэтэ айлшадаймнай
шэхэндэ
Хүүехэдэл гэхэ тайга.
Гудамжануудаарнай
гэшхэлхэдэ,
Гура һогоонш дайралдаха.
Зэрлиг байгаалиин һайхан
Зэргэ хотодомнай байхал.
Янтарь — хуба наран
Ялбаха орой дээрэтнай
Иргама сагаан саһан
Изарха хүл доротнай
Энэ руумнай үнгэрхэдөө,
«Элһэн, элһэн», — гэжэ
Антон Павлович, хэлээ һэнта,
Ажаглаһанаа мэдэрээ һэнта,
Олон үе үнгэрөөшье һаань,
Ородой ехэ Хүн, тандаа
Онсо дураяа үгэжэл байдагбди,
Одон шэнги тахижал ябадагбди,
Хүшэрөөр диилэһэн аянтнай
Хүрьһэтэ газараар
хушагдаагүй.
Хүллэжэ ябаһан хүлэгнай
Хүбшын үндэртэ туруудаагүй.
Танай зам һурахада,
Ташуурдаад морёо гүйлгэшэһэн
Талын зэртэгэрхэн басага
Та мүнөө танихагүйт...
Эгээл мүнөө энээгүүрнай
Эрьежэ дахяад ябаа һаа,
Эды ехэ хубилалта хараад,
Элшээр энеэһэн Сибирь ото
гараад,
Эльгэ зүрхэнһөө мэшэрхэ
байгаат.
Үбэрэйнгээ дэбтэр ираад,
Ногоохон набшануудай
шэбэнээе
Номин Байгалайм шэдэлээе
Ном соогоо оруулжа,
Эзэн байгаалияа диилэһэн,
Эрэлхэг бэрхэ хүнүүдтэмни
Эрхим бэлигээ үгэхэ байгаат.
Зугадаад тиихэдэ гүйлгэһэн
Зурагархан нидхэтэй
басаганай дүрэ
Уулаяа түхэреэлһэн
Үдэдэмни
Ута замдатнай үдэшэхэ һэн.
Хара гээзгэеэ хаялан,
Хатаршаяа табаруулан
үзэгдэхэ һэн...
Үнэхөөрөөшье, Үдэмни,
шамайгаа харахадаа,
Үзэсхэлэн һайхан басагантай
жэшэдэгби.
Баруулжаа мүнөөшье зориной,
Баясхаланта Ерээдүй руу
Басаган бэеэ бэелэн зориной.
Шамда, Үдэмни, этигэнэм,
Саһа хүртэшье тогтохогүйш,
Һаарал хүлэгтөө мордоод,
Хабар тээшээ ханхинуулнаш.
Антон Павлович Чехов гү,
Али энэ Сагай баатар гү
Аяг зангыш һайхашаан.
Амилангүй харан зогсохо...
Дүрөөгөө нэшээд гүйлгөөл һаа,
Дүлэнһөө түргэн байхалш.
Түрэл шамда этигэнэм,
Түби орёохыеш этигэнэм!

Мүнөөдэр — ракетнэ сэрэгүүдэй ба ...иллериин үдэр

...ябриин 19 — Ракетнэ сэ...дэй ба артиллериин һайн... Эсэгэ ороноо хамгаалгын ...ехэ дайнай жэлнүүдтэ ар...ллеристнүүдэй гаргаһан шэн...а совет хүнүүд энэ үдэр ...элжэ, мүнөө нэрэтэй со...оор алба хэжэ байгаа ра...үүд болон артиллерист...эй эрэлхэг хэрэгүүдые үн... сэгнэжэ, Арми ба Фло...эди шэдитэ ракетнэ зэбсэ...эр хангадаг оборонно про...иенностиин хүдэлмэришэд, ...үүд ба инженернүүдые ...эн амаршална.

...вет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ...алхы хаба шадалай гай...аг ехээр хүгжэһэн, мүнөө ...й дайнай арга хэрэгсэлнүү... хүгжэлгэһөө уг үндэһэтэй ...алтанууд Ракетнэ сэрэ...эй ба артиллериин үдэрые ...олгодо нүлөөлһэн байна.

...һайндэр социалис хани нэ...этэ оронуудтахи арадуудай ...ан тайбан байдал, дэлхэй ...эб найрамдал сахин хам...ша Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтээ ... арадай халуун анхарал ...ддаг, ехэ оролдолго гар... байһанай ли тодо гэршэ. ...үнөө уласхоорондын орёо ... байдалда ажаһуунабди ... КПСС-эй XXIV съезд ...н тэмдэглээ һэн.

...рхэг түримхэйшүүлэй ба ...ризмын хүсэнүүд түрүү ... бодолто хүн түрэлтэндэ ха...башье, үшеэл аюултай ...р. Советскэ Союз ара... хоорондын эб найрам... ба хани барисаанай по... бэелүүлэн, империа...дда эсэргүү тэмсэлээ үргэл...үлжэ, эзэрхэг түримхэйшүүлэй хорото ябуулгануудта эсэргүү шанга харюу үгэхэшье байха. Энэ зорилгоор Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй янза бүриин сэрэгүүд, тэрэ тоодо стратегическэ үүргэ дүүргэдэг ракетнэ сэрэгүүд нарижуулагдадаг юм.

ДАБАГДАШАГҮЙ, ҺҮРТЭ ХҮСЭН

Николай КРЫЛОВ, Советскэ Союзай маршал
СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, стратегическэ үүргэ дүүргэдэг ракетнэ сэрэгүүдэй ахамад командалагша, Советскэ Союзай хоёр дахин герой

Ракетнэ сэрэгүүд богонихон болзор соо аад, хүгжэлтын орёо, хүшэр замаар дабшан, мүнөөнэйнгөө шатада хүрэһэн түүхэтэй. Ракетно-ядерна зэбсэг ухаалан зохёохо, туршаха, улам нарижуулха зорилгонуудые шиидхэхын түлэ олон эрдэмтэд, инженернүүд ба хүдэлмэришэдэй оролдолго нэгэдхэһэн коллективүүд эмхидхэгдэн байгуулагданхай. Ракетнэ шэнэ промышленность, туршалгын бааза богони болзор соо байгуулагдаад, хүсэ ехэтэ ракетнэ двигательнүүд бүтээгдэдэг, тэрээндэ хэрэглэгдэхэ тусхай түлишэ үйлэдбэрилэгдэн гаргагдадаг, мүн орёо, нарин приборнууд гаргагдадаг болоһон байна.

Ракетнэ сэрэгүүд саг үргэлжэ нарижуулагдана, тиин мүнөө стратегическэ үүргэ дүүргэдэг дайшалхы эрхим ракетэнүүдээр хангагданхай. Тэрэ ракетэнүүд ядерна һомонуудые агшам зуура, тоти мэргэнээр залагдан бүмбэрсэг дэлхэйн ямаршье дайдада бууха аргатай. Үнэндөө тэрэнэй хүсые юунтэйшье жэшэхын аргагүй.

Совет ракетчигүүдтэ даалгагдаһан онсо шухала зорилгонууд ракетнэ сэрэгүүдэй дайшалхы хүсые саг үргэлжэ, түгэс бэлэн байлгаха эрилтэ табина. Хододоо дайшалхы бэлэн байха гээшэмнай ракетнэ сэрэгүүд ямаршье сагта, ямаршье байдалда ракетэнүүдые табижа, эзэрхэг түримхэйшүүлэй толгой дээрэ хүсэтэ-сохилто буулгахаар бэлэн байха ёһотой гэһэн удхатай.

Саг үргэлжэ, дайшалхы бэлэн байха гээшэ олон зүйлнүүдһээ бүридэдэг юм. Нэн түрүүндэ даадаг техникээ һайтар шудалха, дайшалхы байдалда тэрэниие гүйсэд хэрэглэхэ аргатай байхаар сэрэгшэдые зэһэхэ шухала. Ракетэнүүдые ниидүүлхэ түхеэрэлгэ хододоо түгэс бэлэн байха, ракетнэ зэбсэгые техническэ талаарнь найдамтай байлгаха эрилтэ тэрэ тоодо оролсоно. Сэрэгшэ бүхэнэй шанга журам, һайн эмхидхэл, захиралта жэншэдгүй түргөөр дүүргэхэ ябадал тэдэ эрилтэнүүдэй тоодо ороно. Тэрээнһээ гадна, сэрэгшэ — ракетчик бүхэнэй дааһан хэрэгтээ ехээр этигэдэг, социалис Эхэ ороноо хамгаалгын үндэр харюусалга, дайшалхы зорилгоёо дүүргэхэдэнь тохёолдоһон ямаршье бэрхэшээлнүүдые дабахаар бэлэн байлга, эрэлхэг зориг хэрэгтэй. Сэрэгшэдэй бэлэдхэлэй бүхы шатанууд дундаа нягта холбоотой байбал, хамтын хэрэгэй түлөө харюусалгаяа бүхы хүнүүдэй мэдэрбэл, ямаршье зорилго амжалтатайгаар дүүргэгдэдэг.

Совет ракетчигүүд дайшалхы ба моральна иимэ шанартай хүнүүд юм. Ямаршье аюулай ушарбал, ракетчигүүд постоо орхихогүй. Эдэнэр совет Эсэгэ ороноойнгоо аюулгүй байдал хёрхоор сахиха уялгатай, секундын туршадашье һэримжэеэ һуладхаха ёһогүй.

Стратегическэ үүргэ дүүргэдэг Ракетнэ сэрэгүүд сохилтын гол хүсэн болодог байбашье һаань, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бусад сэрэгүүдэй удха шанарынь ехэ байһаар. Янза бүриин сэрэгүүдэй хамтын хүсөөр лэ, мүнөөнэй дайнда илалта туйлагдаха.

Совет Арми ба Далайн-Сэрэгэй Флот хүсэн түгэлдэр техникээр хангагданхай.

Совет артиллери хүсэтэ сохилтоороо дайсаниие үй дэлдэхэ үүргэ дүүргэһээр. Энэмнай мүнөө сагай эрдэм ба техникын туйлалтануудые түшэглэн, амжалтатайгаар хүгжэнэ.

Совет ракетчигүүд ба артиллеристнүүд, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бусад бүхы сэрэгүүд шэнгеэр социалис оронуудай сэрэгшэдтэй нягта холбоотойгоор зорилгонуудаа дүүргэнэ. Эдэ оронуудай Зэбсэгтэ Хүсэнүүд жэлһээ жэлдэ бэхижэнэ. Тиин мүнөө һүртэ хүсэн болонхой. Зэбсэгэй талаар аха дүүнэртэй холбо барисаагаа улам үргэдхэнэ, гүнзэгырүүлнэбди. Варшавска договорто хабаатай оронуудай арминуудай хамтын һуралсал ба манёврнууд, сэрэгүүдые һургаха ба хүмүүжүүлхэ дүй дүршэлөө халан абалсалга энэниие гэршэлнэ.

Варшавска договорто хабаатай оронуудай сэрэгүүдэй харилсаа холбоон, өөрыгөө хамгаалха хүсэнүүдэй ургалта, янза бүриин сэрэгүүдэй онол шадабариие улам һайжаруулха гээшэ социализмын туйлалтануудые, эб найрамдал хамгаалгын шухала нүхэсэл болоно.

Социалис оронуудай абаһан хэмжээнүүд Дүтын Зүүн зүг тушаа империалистнуудай хараалһан хорото түсэбүүдые таһалдуулха шухала, шиидхэхы нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоо. Американ империалистнуудта эсэргүүгээр бодоһон Индохитадай арадуудай тэмсэлые Варшавска договорто хабаатай гүрэнүүдэй бүрин дэмжэжэ байһаниинь тон ехэ удхатай.

Варшавска договорто хабаатай оронуудай нэгэдхэмэл зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгшэд тэдээндэ манай гүрэнүүдэй ба арадуудай даалгаһан харюусалгые гүнзэгыгөөр мэдэрнэ.

Арад зон совет сэрэгшэдые эсэгэ ороной хүбүүд гээд энхэрэн нэрлэдэг. Энэнь тон ехэ этигэл найдабари болоно. Энээниие хараадаа абажа, ракетчигүүд болон артиллеристнүүд бүхы совет сэрэгшэдтэл адляар игэжэ сэхэ шууд мэдүүлнэ: бидэнэр хододоо, хэзээ бүхэндэ түгэс бэлэн байхабди.

(АПН).

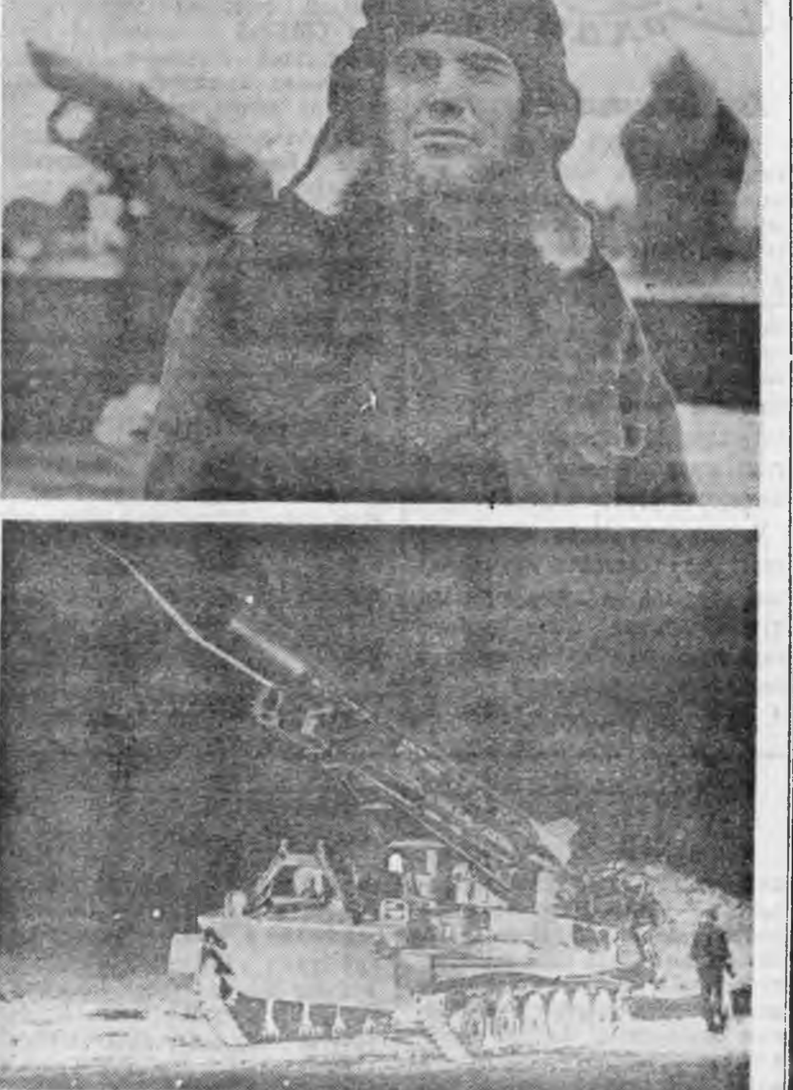

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Совет Армиин отличник, эрхим бэрхэ ракетчик, комсомолец гвардиин ефрейтор Александр Иванов; буудалгануудаа эрхим һайнаар үнгэргэхэ гээшэ ракетчигүүдэй нангин зорилго мүн. Эгээл иимэһээ тэдэ үсэд нэтэрүүгээр һуралсадаг.

ТАСС-ай фотохронико.

Улаан-Үдэдэ: үсэгэлдэр, мүнөөдэр, үглөөдэр

АМЖАЛТАТАЙ ЯБАХЫЕНЬ ЮРӨӨНЭБДИ

Аха дүү Монголой Арадай Республикын спортсменүүд манай республикын спортын бүлгэмүүдтэй хирэ хирэ болоод лэ, нүхэр ёһоной уулзалга үнгэргэжэ, спортдо дуратайшуулые һонирхуулжа байдаг. Байгша оной хабар Монголой Арадай Республикын боксернуудай суглуулагдамал команда «Байгал» журналай шанда хүртэхын түлөө эхилһэн мүрысөөндэ Улаан-Үдэ хотодо хэдэн үдэрэй туршада хабаадалсахадаа, нэгэниинь чемпионой нэрэ зэргэтэйгээр нютаг ороноо бусаа һэн.

Хабарһаа хойшо Монголой Арадай Республикын боксернуудай суглуулагдамал команда олимпиин нааданда бэлэдхэжэ эхилһэн юм. Тэдэнэр Азиин оронуудай дунда үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ дүрбэдэхи һуури эзэлжэ ерэһэн байна.

Манай республикын боксернуудай суглуулагдамал команда харюугай — уласхоорондын мүрысөөндэ һаяхан уригдаһан байна. Монголой Арадай Республикын ниислэл—Улаан-Баатар хотодо ноябриин 20-һоо эхилхэ уласхоорондын тулалдаанда Кубын, Польшын боксернууд хабаадалсаха болонхой. Манай республикын боксернууд энэ мүрысөөндэ хабаадалсахаар үсэгэлдэр үглөөгүүр аян замдаа мордобо. Буряадай АССР-эй нэрэ солые боксернууд, СССР-эй спортын мастернууд—республикын физкультурна диспансерэй врач Владимир Султумов, СССР-эй студентнүүдэй дунда хоёр удаа чемпион ябаһан, Хориин хүүгэдэй спортын һургуулиин директор Дулзен Бабудоржиев, «Локомотив» бүлгэмэй Центральна Советэй чемпион, Улаан-Үдын Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь Бато Нимаев, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын факультедэй 3-дахи курсын студент, СССР-эй спортын мастерта кандидат Александр Петушинов, Зүүн Сибириин технологическа институдай багша, РСФСР-эй арадуудай спартакиадын чемпион, ГДР-тэ үнгэргэгдэһэн хорин хоёр хото городуудай уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадалсаһан, СССР-эй спортын мастер Павел Федотов, СССР-эй габьяата тренер ябаһан С. Л. Джексонэй шанда хүртэхын түлөө һаяхан Ташкент хотодо үнгэргэгдэһэн Бүхэсоюзна мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлжэ, мүнгэн медальда хүртэжэ ерэһэн багшанарай институдай 4-дэхи курсын студент, мастерта кандидат Сергей Железняк, Россин Федерациин студентнүүдэй дунда үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадалсаһан, Зүүн Сибириин технологическа институдай 4-дэхи курсын студент, СССР-эй спортын мастерта кандидат Сергей Столяров гэгшэд хамгаалха юм. Манай республикын боксернуудай командые багшанарай институдай физическэ хүмүүжүүлгын кафедрые даагша, РСФСР-эй габьяата тренер А. А. Атарханов толгойлно. СССР-эй спортын мастер Владимир Ильин тус мүрысөөнэй судья болохоор мүн лэ аян замдаа мордолсобо. Уласхоорондын мүрысөөндэ нэгэтэ бэшэ хабаадалсаһан манай республикын суглуулагдамал командын боксернуудта амжалтатай ябажа ерэхыень хүсэе!

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд аян замдаа мордохынгоо урда тээ.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

МЭРГЭЖЭЛЭЭ ДЭЭШЭЛҮҮЛНЭ

Соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг курсада хүдөөгэй соёлой байшангуудай директорнүүд ба уран һайханай хүтэлбэрилэгшэд Улаан-Үдэдэ сугларба.

Зүүн Сибириин соёлой институдай, соёл гэгээрэлэй училищиин багшанар мэргэжэлээрнь тэдэндэ лекци уншана. Тиихэдэ «Знание» бүлгэмэй лекторнүүд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдээр соёлшодто хэшээл үгэнэ. Теэд соёлшод ганса лекци шагнаад лэ һуудаг бэшэ, мүн түрүүшүүлэй хүдэлмэритэй танилсана. Жэшээнь, тэдэнэр Шергинэй, Ивалгын, Загарайн соёлой байшангуудай хүдэлмэритэй танилсаа.

Хүдөөһөө сугларһан соёлшод үдэшынгөө сагые мүн лэ аша үрэтэйгөөр үнгэргэхые оролдоно. Тиин уржа үдэшэ тэдэнэр оперо, баледэй театрта орожо, нэгэ акттай баледүүд — «Кармен»-сюита», «Пахита» гэһэнүүдые һонирхон хараа.

Г. ВЕРЯНСКАЯ.

УРАН БЭЛИГТЫН ОЙДО ЗОРЮУЛАН

Уран зохёолшо Федор Михайлович Достоевскиин 150 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяр ёһололой үдэшэ Горькиин нэрэмжэтэ библиотекэ соо үсэгэлдэр болобо.

Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай хэлэ бэшэгэй факультедэй студентнэр, библиотекын хүдэлмэрилэгшэд болон уншагшадай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар тус үдэшэ тэмдэглэгдэбэ.

Хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат А. Н. Тантятова зохёолшын ажабайдал болон творчествоор һонирхолтой элидхэл хээ. Студентнэр зохёолнуудһаань хэһэгүүдые уншаа.

Библиотекын хүдэлмэрилэгшэдэй хүсөөр эмхидхэгдэһэн выставкэ уншагшадта мүн лэ һонин байба.

Е. ЖАРКОВА.

БАГШАНАРАЙ ИНСТИТУДТА

Институдай курс, факультет бүхэндэ комсомолшуудай суглаан боложо дүүрэбэ. Үнгэрһэн суглаанууд дээрэ гол түлэб гансал асуудал харагдаа.

Студентнэрэй Бүхэсоюзна хуралдаанда хабаадаһан хари хэлэнэй факультедэй студентка Оюуна Батуева нүхэдтөө дуулаһан, хараһан үзэһэнөө бултыень хөөрэжэ үгөө.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй слёт дээрэ хэһэн элидхэлэй ба слёдто хабаадагшадай шиидхэбэриин үндэһөөр тодорхой хараа түсэб баталагдаба.

* * *

Бальна хатарай кружок түрүүшынхеэ эндэ эмхидхэгдээд, хүдэлмэреэ ябуулжа эхилбэ.

Бүхэсоюзна конкурсын дипломант В. Ц. Гунзынов тус кружогые хүтэлбэрилнэ.

***

Биолого-химическэ факультедэй партийна суглаан дээрэ заочно һуралсал һайжаруулха тухай асуудал харагдаба.

Заочно һуралсалаар ректорэй орлогшо С. А. Тыхеева үгэ хэлэхэ зуураа, заочно һуралсалда тохёолдодог дутуу дундануудые дээрэ тогтоо.

Хүдэлмэрилжэ байгаад һуража байһан хүнүүдэй амжалтатайгаар һуралсалаа дүүргэхынь тула тусхай хэмжээн абтахаар хараалагдаа.

Д. ДОРЖИЕВ.

МАНАЙ ТЕАТРНУУДТА

★ Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ гүрэнэй буряад драмын театрай артистнууд Д. Дылгыровэй шэнэ зүжэг—«Хүлгөөтэ үдэрнүүд» гэһэн зохёолые найруулжа, Улаан-Үдэ хотынгоо, мүн республикын ажалшадта мүнөөдэр, үглөөдэрһөө түрүүшынхеэ харуулжа эхилбэ.

★ Гүрэнэй ород драмын театрта мүнөөдэр В. Тур гэгшын «Бой с тенью», Провоторовой «Цыган» гэһэн зүжэгүүд харуулагдаха юм.

★ Ленинэй орденто оперо, баледэй театрай артистнууд мүнөөдэр «Чио-Чио-Сан», үглөөдэртөө «Севильский цирюльник» (үдэр), «Спартак» (үдэшэ) ниислэл хотын, мүн республикын нютаг нугаһаа ерэһэн ажалшадта харуулхань.

БАГАШУУЛАЙ ШУУЯАН ЗАМХАНАГҮЙ

Улаан-Үдын прибор бүтээлгын заводой хүдэлмэришэдэй хүүгэдэй ясли-сад нээгдэһээр хоёр жэл болобо. Мүнөө тус ясли-садта заводой хүдэлмэришэдэй 400-гаад үхибүүд хүмүүжүүлэгдэнэ.

Саадай ахалагша бүлэгэй үхибүүд мүнөө дуу, хүгжэмдэ дуратайгаар хүмүүжүүлэгдэнэ. Эндэ Улаан-Үдын хүгжэмэй училищи дүүргэһэн Л. В. Пивнюк эдиршүүлые хүгжэмдэ һургажа, дуунай аялгатай тэсэмгэйгээр танилсуулжа ябадаг. Мүнөө эдэнэр заводой хүдэлмэришэд — т ү р э л-хидтөө өөрынгөө бэлэдхэһэн концерт харуулдаг болоо. Жэшээнь, үсэгэлдэр эдэнэрэй бэлэдхэһэн концерт эхэ, эсэгэнэрынь хаража, халуун зүрхэнһөө баясаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: медицинскэ сестра В. И. Головко бага наһанай бүлэгэй үхибүүдэй шэг нүүрые шалгажа байна. Хүмүүжүүлэгшэ В. Д. Калашникова үглөөгүүр саадта ерэһэн үхибүүнтэй хөөрэлдэжэ байна.

К. ГАБАЕВ.

Гүрэнэй шангай лау...

ПОЭТ Александр ТВАРДОВСКИЙ

«Эдэ жэлнүүдэй уянгаһаа»—бишыхан номхон. Александр Т... довскиин «Василий Теркинийе» уншаһан хүндэ бүришье аль... шэнээнээр һанагдажа болохо. Теэд номой сэн, тэрэнэй нүлөө... хүсэн, удхань ехэ, багаарнь хэмжэгдэдэг бэшэ ха юм. Үнэхөөр... шье энэ номоо манай совет үеын гайхамшагта поэдүүдэй н... Александр Твардовский аяар найман жэлэй туршада бэшэһэн шү... гүүдһээ шэлэн согсолоо бшуу. «Багаханшье һаа, барюубша... атимханшье һаа, адхасатай» гэжэ дэмы хэлсэдэггүй. Найман жэл... туршада манай ороной ажабайдалда болоһон али олон гайхам... үйлэ хэрэгүүд—Юрий Гагаринай замбуулин руу дэгдэхэһээ ш... лэзд, Сибириин асари томо барилгануудай залинта толон—Г... үүдэй бүтэхэ хүрэтэр нилээд ехэ алхамууд хэгдээ бшуу. Тэдэн... тухай философско маягтай, алад удхатай, аянгатай, сууряатай... шэшье һаа, айхабтар гүн хэлбэритэй, сэбэр бодолтой, шэнхи... хонгёо уянгатай шудхамал мүрнүүдые бүтээхэ гээшын бэлэн бэш... ойлгосотой.

Эгээл тиимэ шүлэгүүдээр энэ номынь халима дүүрэн. О... ухаанай гүн бодолоор, уянгата дуунай аялга найраглалгаар ор... мол!

Александр Трифонович Твардовскиин шэнэ номой СССР-эй гү... нэй шанда мүнөө жэл хүртэһэниинь дэмбэрэлтэ тэмдэгтэй гэжэ... хархаха зуураа, уншагшадай зүгһөө шэн сэдьхэлэй амар... хүргэе.

Мүнөө «Буряад үнэнэйнгөө» уншагшадта тэрэнэй уянгаһаа... дуһал дурадхахамнай.

* * *

Байгал, Байгал, шинии соло
Байгаа дэлхэйн эртын манлайл.
Сэнхир уһанайш шэргэдэггүй
толон.
Сибирь нютагай шэнжэ
шарайл—
Шуурга һалхин шуухиран
зайхадаа
Шулуун хабсагайнш углуу
мүргэдэг.
Үдэрэй сүлөөдэ һуняан
байхадаш—
Үльгэр домогой үзэсхэлэн
гэлсэдэг.
Гүн уһанайш аяг занда
Хүн бүхэн далайн шэнжэ,
Аялга дуу
абаһаар мэдэржэ,
Анхаран байжа шагнадаг
зантай.
Эгэшэг дуунай зүргэ голлоһон,
Эртэ сагай домог болоһон
Дэлхэйн океанай дээжэ-табаг
Дээрэ үргэн,
Сибирь табиг —
Байгалдаа!
Тайга руу эмнилдэн
Зайгаа лэ галнууд һүниин
зоргоор.
Ангар, Енисей
абхайнар хүтэрэлдэн,
Алхалаал зүргөөр,
шэнэ зүгөөр.
Гүн тайгымнай нойр мүнөө
һалаал —
Мүн боложо тодороо нигээд:
Миллион киловатт
зайн галаар
гингээд,
Минин Сибирь
ерээдүйдэ суурхаал.
Зүгөөр
толидол толон гэрэл,
Зүрхэн мэтэ тобойлдоо хада—
Энэ дэлхэйн эрдэни шэмэглэл—
Энхэ мүнхэ
байг лэ мандан!

* * *

Шэнэ һабадаа шэлжэһэн мүрэн
Шэнхинээ дандаа
замдаа хүльбэрэн.
Урдын зангаа харуулхаа хүсэн.
Уһаяа нэшээ,
сагаалхяа дэбхэрэн.
Хүсэтэ урасхалынь замхангүй
хүүеэл,
Хүлэг мориндол хии руу
дүүеэл.
Хүһэг шулуугаар дараабди
сээжынь—
Хүбхэгэнэн байгаа
долгинойнь дээжынь.
Зуун жэлнүүдэйнь омог хатар
Зуг татуулан нигэжэ
зогсоогообди.
Хүрээ соо ороходонь,
үтэр-гэтэр,
Хүүр үгэгүй хүсэлэн
болгоогоо...
Сэнхир долгин аали намд...
Сээжынь дэрлэнэ шэдитэ...
барта...
Эхилнэ мүнөө
дуун,
шэнэ дуу...
Ээлжээтэ ажалайнь эрш...

* * *

Хүр саһан хүхэрхэ
Мүр-харгын захаар...
Ханааб юугээ дахаад,
Хайлаһан уһан хүрэхээ.
Жэл абяагүй һууһан
Шэл мэтэ ойдо —
Һабаһаа халижа дууһан
Һабиналдаха
Майда.
Үргэһэнһөө хүсэд һэрэегүй
Үргэн дайдын энгэртэ
Үзэг ногоон бэшэгээрээ
Үндыхэл
бутуула
нэгэтэ.
Зайгуул һалхни даляараа
Найгуур модо эльбэхэ—
Бага наһам заляараа
Баясан нюурым шэрбэхэ
Одоо тинхэдэнь зүрхэм
Тодоор дахин энхэрхэл —
Энхэ сагай ерэхэ
Мүнхэ гэжэ мэдэрхэл.

* * *

Заагүй намда таанар
Заабари үгэхөө һэдэнэт.
Хараагүй, дуулаагүй аад,
Хайшан гээд бэшэлтэйб?
Заагүй намда таанар
Заабарилхаяал мэдэнэт.
Ингэжэ гү, али тингэжэ
Эхилэ гэнэт —
эшэлтэ...
Хэды тинбэш һаатнай,
Хэлэхэм сэхынь танда:
Он жэлнүүдэй һубарин
Ошоһон хойно намда
Таанар лэ өөһэдөөл
Табихат сэхэ асуудал —
Хаана ябаһан поэт бэ,
Хараһан юумэнь алгал.

А. ЖАМБАЛДОРЖИЕВ оршуулба.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Рес... канска Хүндэлэлэй самбар. К... эй обкомдо, БурАССР-эй ... нистрнүүдэй Советдэ. ТАСС ... һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Ко... зой ажабайдалай хуули ёһо с... ха» — Л. Врублевская б... И. Балуровай статья. Б. Олен... «Буртаг тайгата Баунт улам ... болоно» гэһэн статья. Редак... ерэһэн бэшэгүүдһээ. Түрэл ... доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. «Ра... нэ сэрэгүүдэй ба артиллер... үдэртэ» зорюулагдаһан тус... хуудаһан.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Уя... та шүлэгүүдынь ханхинаһаар... Г. Туденовэй статья. Шүл... Хилын саанаһаа.

Сэнхир экран

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 18.00 — «Хонхо» гэһэн һу... шадта зорюулагдаһан телеви... но журнал. 18.45 — «Пионе... гэһэн киножурнал. 18.55 — ... эдиршүүлдэ зорюулагдаһан ... жуулга. 19.25 — телепанор... 19.45 — концерт.

МОСКВА ХАРУУЛНА: 20.05 — стратегическэ ... дүүргэдэг ракетнэ сэрэгэй ... тическэ управлениин началь... Советскэ Союзай Герой генер... лейтенант П. А. Горчаковой ... рөөн дамжуулагдаха. 20.20 — хоёр удаа Улаан тугта, Ал... сандровой нэрэмжэтэ Совет ... минн хатар, дуунай ансамбл... концерт. 21.20 — спортын д... ник.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: «Это — Куйбышев» гэһэн ки... очерк.

Телефон · Телеграф · Радио — ХИЛЫН СААНАҺАА

Хани барисаамнай таһаршагүй

ПРАГА. (ТАСС). Мүнөө үнгэргэгдэжэ байгаа чехословак-совет хани барисаанай һара совет хүн зоной ажабайдалай ба ажал ябуулгын али бүхы талые гүнзэгыгөөр мэдэжэ абаха, Советскэ Союзай Коммунис партиин хэрэгүүдтэй танилсаха таатай зохид арга нүхэсэл ЧССР-эй ажалшадта олгоно гэжэ Чехословак-совет хани барисаанай холбооной генеральна секретарь А. Кроужил «Творба» гэжэ журналай корреспонденттэй хөөрэлдэхэ зуураа мэдүүлээ.

Үнгэргэгдэжэ байгаа чехословак совет хани барисаанай һарын хэмжээ ябуулганууд хоёр ороной аха дүүгэй харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ шэнэ ехэ хубита оруулха байһаниинь дамжаггүй гэжэ А. Кроужил тэмдэглэнэ.

Генеральна Ассамблейн эрилтэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Аюулгүйн Советэй тогтооһон хорилтонуудые США-гай засагаархидай эбдэһэн тухай асуудалые ООН-ой Генеральна Ассамблей пленарна заседани дээрээ хаража үзэбэ.

Үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг Урда Родезиин засагаархидтай худалдаа наймаа эрхилэлгые хориһон тогтоолнуудые зүрижэ, Родезиһээ хромой руда худалдан абаха зүбшөөл американ компанинуудта США-гай конгресс үгэһэн байна. Конгрессэй энэ шиидхэбэри үндэһэ яһанай илгаа гаргадаг ЮАР ба колониальна дээрмэдэлгэһээ арсаагүй Португалиин засагаархидтай Холбоото Штадуудые адлидхаба бшуу. Эдэ гүрэнүүд хуули буса Родезиин засагаархидтай худалдаа наймаанай холбоо байгуулжа, тэрэ засагай бэхижэлгэдэ туһалдаг гэжэ мэдээжэ.

Хромые американ компанинуудай худалдан абалгые болюулха талаар хэмжээ абахыень тэрэшэлэн энэ хэмжээнүүд тухайгаа ООН-до мэдээсэхыень дурадхаһан резолюциие Ассамблей баталан абаа. Родезиин хуули буса засагаархидта эсэргүүгээр Аюулгүйн Советэй абаһан шиидхэбэринүүдые ООН-ой гэшүүн-оронууд заал һаа дүүргэхэ ёһотой гэжэ Ассамблей тэмдэглээ.

Үндэһэ яһанай илгаа гаргагдана

КАМПАЛА. (ТАСС). Израилиин хүн зоной дунда социальна адли тэгшэ байдал сахигданагүй, үндэһэ яһанай илгаа гаргагдана гэжэ Иерусалимһаа эльгээгдэһэн статья соогоо «Пиил» газетын корреспондент хөөрэнэ.

Ази ба Африкаһаа уг гарбалайнгаа эхи абадаг Израилиин эрхэтэд ехэнхи ушарта үгытэйшүүлэй тоодо ородог гээд газетэ мэдээсэнэ. Социальна талаараа энэ ороной хүн зон адли эрхэгүй, хэтэрмэ баяшуул ба данишье һаа үгытэй байдалтай хоёр анги боложо илгарна.

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Экономическа асуудалаар һүжэрһэн зүришэлдөөнүүдһээ уламжалан, Япон Холбоото Штадууд хоёрой хоорондо дайнай һүүлдэхи хугасаа соо үзэгдөөгүй шахардуу байдал тохёолдоо гээд «Юнайтед Стейтс ньюс энд уорлд рипорт» журнал бэшэнэ.

Японһоо США-да асарагдадаг эд бараанда 10 процентын хэмжээтэй нэмэлтэ налог ашалга,

Үгытэйшүүлэй тоо олошорно

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). 1970 ондо Холбоото Штадуудта 25,5 миллион үгытэйшүүл тоологдодог байгаа. 1969 онтой жэшэжэ үзэхэдэ, үгытэйшүүлэй тоо 1,2 миллионоор нэмээ. Энэ бүгэдэ баримтануудые ороной хүн зоной тоо бүридхэдэг бюро ниитэлээ.

Үгытэйшүүлэй, илангаяа негр зоной, дунда олон байһаниинь гайхалгүй ааб даа. Хэрбээ негрнүүд США-гай хүн зоной оройдоол 11 процент болодог байгаа һаань, ороной үгытэйшүүлэй 30 процентнь баһал негрнүүд юм. Пуэрториканцууд ба мексиканецуудай дунда мүн лэ үгытэйшүүлэй хэмжээн айхабтар ехэ.

УБАЙГҮЙ ХАШАЛТА

Японой бүд нэхэлгын предприятинуудай продукциие США-да наймаалалгые хизаарлалга, япон мүнгэнэй үнэ сэнгэй уналга—эдэ бүгэдэ Японой экономикодо тон хүндэ гээлтэ хороолто ушаруулаа. Бүд нэхэлгын предприятинуудай продукци наймаалалгые хизаарлаһанһаа уламжалан, Японой текстильнэ промышленностиин хоёр миллион хүдэлмэришэдэй 300 мянганиинь ажалгүй үлэхэ болоно. Японой промышленностиин бусадшье һалбаринуудта үйлэдбэриин хэмжээе хороолго, хүдэлмэришэдые ажалһаань гаргалга эхилээ юм ха.

Индо-Пакистанай хилэ дээрэхи байдал

ДЕЛИ. (ТАСС). Пакистанай сэрэгүүд Шикарпур (Баруун Бенгалиин Надиа округ) гэжэ Индиин хилэ шадарай постдо добтолоо гээд Индиин правительствын тусхайта түлөөлэгшэ мэдүүлээ. Пакистанай талын дүрбэн батальоной добтолгые Индиин сэрэгүүд һөөргэдэн сухарихыень баадхаа. Пакистанай сэрэгүүд 135 хүнөө алуулаа гэжэ тэрэл түлөөлэгшэ мэдээсээ. Олон тоото Пакистанай сэрэгшэд шархатаа, плендэ абтаа. Тэрэшэлэн буу зэбсэг, һомо абтаа. 24 часай туршада үргэлжэлһэн тулалдаанай үедэ Индиин сэрэгүүд Пакистанай газар нютагууд руу нэгэшье дахин нэбтэрэн ороогүй гэжэ Индиин түлөөлэгшэ онсолон тэмдэглээ.

Урда Корейн сэрэгүүд хорото ааша гаргана

ПХЕНЬЯН. (ТАСС). Урда Корейн сэрэгүүд дайнай ябуулганууднаа сүлөөлэгдэһэн зоно шадар шэнэ хорото ааша гаргана. Тэдэнэр Корейн Арадай армиин постые ноябриин 16-да пулемёдоор буудаа. Корейн Арадай армиин сэрэгшэд харюугай хэмжээнүүдые абажа, энэ хорото аашыень саран зайсуулаа гээд ЦТАК агентство мэдээсэнэ.

США ба Израилиин хэлсээн

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Израилиин хэрэглэмжын буу зэбсэг ба бусад орёо түхеэрэлгэнүүдые США-да үйлэдбэрилхэ» хэрэгые хараалһан хэлсээ США-гай правительство Израильтай баталаа гээд АП агентство Тель-Авивһаа дамжуулна. Энэ хэлсээн хоёр неделиин саада тээ США ба Израилиин сэрэгэй министерствэнүүдэй түлөөлэгшэдэй хабаадалгатайгаар Нью-Йоркдо баталагдаа гээд Израилиин «Джерузалем пост» газетын Вашингтондохи корреспондент бэшэнэ. Хэлсээн тухай тодорхой мэдээнүүд тон нюуса юм.

ЭЭЗРХЭГ ТҮРИМХЭЙ ЯБУУЛГАНУУДАЙ ХЭМЖЭЭЕ НЮУХА ҺЭДЭЛГЭ ХЭГДЭНЭ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Америкын зүгһөө Лаосой дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралгын хэмжээе нюуха һэдэлгэ Пентагон хэнэ. Энэ орондо байһан США-гай сэрэгүүдэй тооё, тэрэшэлэн американ агаарай хүсэнүүдэй зүгһөө Лаосые бомбодолгын хэмжээе тодорхойлһон баримтануудые сэрэгэй албан зургаанай түшаалтад американ сенаторнуудта хэлэжэ үгэхэһөө арсаба.

Үшөө байгша оной эхиндэ Лаос болон Камбоджодо хэгдэжэ байгаа сэрэгэй ябуулгануудта Америкын хамааралгын хэмжээе мэдээсэхыень гуйжа, США-гай обороной министр М. Лэрд гэгшэдэ сенатор Фулбрайт хандаһан байна. Индохитадта США-гай зүгһөө хэгдэжэ байгаа ээзрхэг түримхэй ябуулгануудһаа уламжалан дэлгэрһэн оленнитын буруушаалгануудһаа далтиржа, Пентагоной түлөөлэгшэд энэ хамааралгын хэмжээ тухай тоо баримта үгэхэһөө арсадаг һэн.

Пентагоной энэ удаа арсаһан ушар дээрэ тогтохо зуураа, США-гай сэрэгэй албан зургаанууд конгрессэй зүгһөө хинагдахаа болёо юм байна гэжэ Фулбрайт тэмдэглэбэ.

«Эб найрамдалай корпус» гэдэг эмхи шэнэлэгдэкэ

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). «Эб найрамдалай корпус» гэдэг эмхиин хүтэлбэри һэлгэгдэжэ байна. Энэ һэлгэлтын үедэ дээдэ тушаалтай захиргаанай хүтэлбэрилхы 93 хүдэлмэрилэгшэд, энэ эмхиин хилын саанахи программын 27 директор ажалһаа гаргагдахань. Хилын саана США-гай нүлөөе дэлгэрүүлхэ зорилготой энэ эмхиин директор Д. Блэтчфорд гэгшэ 1965 ондо абтаһан дүримэй үндэһөөр эдэ зониие уялгануудһаань сүлөөлхэ зорилготой. Юуб гэхэдэ, энэ эмхидэ «һайн дураараа» албa хэлгэ табан жэлээр хизаарлагдадаг ёһотой юм.

Үнэн дээрээ эдэ олон хүнүүдые ажалһаань сүлөөлэлгэ политическэ шалтагаантай. Ушар юуб гэхэдэ, энэ эмхиин хүтэлбэридэ үшөө президент Кеннедиин байха үедэ элдэб «зөөлэн зантан» шурган ороо гэһэн һанал дэлгэрэнхэй юм. Тэдэнэй орондо компанинуудай директорнүүд, томо томо монополинуудтай нягта холбоотой техникын талаар мэргэжэлтэд орохо байна.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-04602 Заказ № 1112